

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Serviciile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Ruz. Augenthaler & Emeric Losner,
Heinrich Schalek, A. Oppolik Nachf., Anton Oppelik,
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminică 32).

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colecători.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Teatrul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dușul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 175. — Anul LXV.

Brașov, Duminică 11 (24) August.

1902.

Școlă și învățatură.

Nu mai câte-va zile mai sunt până la începutul noului an școlar. Se vor deschide érašii ađi mâne porțile sanctuarelor luminării și deșteptării, pentru a primi în încăperile lor tinăra generație a neamului nostru.

Cuvine-se, deci, ca în préjma acestui moment de-opotrivă însémnat pentru dascălii, părinți și copiii lor, să ne gândim o clipită asupra marelui probleme, ce o are școlă și învățatura în mijlocul poporului nostru.

Cu tóte prigonitorile și năpăstuirile, ce le îndurăm din partea potrivnicilor limbei și naționalității noastre, noi Români din Ardeal, Bănat și Țera unгурescă întreținem din avutul nostru mii de școle românesce confesionale. Nu de silă o facem aceasta, nici numai pentru că așa cere spiritul timpului, ci fiindcă poporul românesc iubitor de înaintare și deșteptare, jertfesce cu drag și ultimul său dinar pentru aceste acumpe aședămintele ale lui. Pétruns este poporul nostru de convingerea, că decă e să aibă și el parte de bine și de mulțumire în lumea aceasta, singur numai școlă și prin școlă cartea, adecă luminarea și deșteptarea, póte să deschidă ușă de intrare binelui și fericirii în casa și la căminul său. Căci cine să se mai îndoiască asupra adevărului, că cartea este arma cu care ađi ca întot-déuna să se poartă în mână biruiesce asupra aceluia, care e străin de ea. Din cărți bune și folositoare se scot învățăturile, cari ne dau tării de a face față tuturor neajunsurilor vremelnice, ne facem vrednic de cinste și prețuiri și respectați înaintea lumii, stórcem chiar și stima celor ce ne dușmănesc și dobéndim singura garanție statornică a fericirii și bunăstării noastre pe acest pământ.

Étă problema cea mare și însémnată, ce o are școlă în mijlocul poporului nostru.

Adevérat, că timpurile ce le străbatem ađi noi Români asupriți sunt vitrege și cât se póte de nefavorabile cultivării noastre naționale prin școlă. Cu dróia vin poruncile din partea stăpânirii dușmănoase, ni-suind a pune drugi de fier la pórtă învățământului nostru și încățușând libera mișcare a forțelor de înaintare ale neamului nostru. Recunoscem, că am ajuns aproape la punctul încât nu mai scim ce să facem și încătrău s'o cărnim, ca să scăpăm din ghiarele lacome ale potrivnicului aședămintele de cari vorbim. Să ne întrebăm însă, când óre am fost mai fericiți a ne bucura de o sórte mai bună? Când óre neamicii vieții noastre naționale au fost mai cruțători față cu noi? Nici odată! Și totuși am răsbit prin valurile furioase cu cari avurăm să ne luptăm, ne-am păstrat în vremuri și mai amare limba și obiceiurile străbune, martiriu au suferit mulți din înaintășii noștri pentru aceste comori neprețuite, că nu de géba a đis chiar unul din cronicarii unгурi, că Români au luptat mai mult pentru limbă, decât pentru vieță.

Mare și sfântă datorință avem deci, ca precum în trecut așa și în present și în viitor să ținem sus stégul limbii și, prin limbă, al naționalității noastre, să-l apărăm cu îndirjire de ori-ce atac s'ar îndrepta împotriva-i. Stindardul acesta însă nu póte fi alcătuit decât prin școlă, prin caracterele românesce, ce le vom crește și ófeli în școle românesce, — ori cât s'ar opinti dușmanii a ne face cu neputință acesta.

Ađi când ispite din tóte părțile dau năvală asupra școlilor noastre, când sfaturile réuvoitorilor s'apropie de poporul nostru țéran desmântân-

du-l și amăgindu-l a nu jertfi pentru școlă lui și a se lăpăda de ea, ađi, dícem, cărturarii și ómenii luminați din sinul poporului nostru sunt îndoit datorii a veghia, ca să nu se stingă din inima lui dragostea de jertfire pentru cauza cea mare a învățământului nostru românesc.

Ér decă ținem și întreținem un număr atât de mare de școle, să căutăm și prilejul a-ne folosi de ele și de binefacerile, ce ni-le dau. Să nu ne ferim de școlă noastră românescă Stréinii, cari ne înconjórá, prin școlă numai s'au înălțat. De ce dér să ne lăsăm, ca ei să ne dobóre prin școlă lor? De ce numai ei să prindă putere, încât să nu mai vrée să scie nimic de noi și să umble cu noi după a lor bună plăcere și chibzuință? Nu vedeți cum tóte némurile se întrec la înaintare și deșteptare prin carte? Priviți, de pildă, la Jidovi. Mare tragere au ei cătră școlă și pentru-că sunt umblați prin școli și au și școlă vieții, ei sunt deștepti la minte, sunt trezi la cap și au ochi ageri cu cari tóte le ved și tóte le întrebuintează pentru înaintarea și îmbogățirea lor. Mari averi au încăput pe mâinile lor, pentru-că au știut să le câștige prin deșteptăciune. Negóțul la orașe și sate e aproape întreg în stăpânirea lor, ei au pus mâna și pe pământuri, ér cel-ce are pământul și negóțul în mână, ajunge la adevérată domnie, acel popor e luminat și deschis la cap și merge înainte vedénd cu ochii.

Étă de ce am cređut de bine să le punem acestea la inima tuturor celor-ce ne vor ceti, acum când tinăra noastră generație se pregătesce a intra érašii în școlă, unii pentru întâiași dată, alții pentru a urma firul învățaturii întrerupt prin vacanțele de vară.

Gând bun să avem noi cu noi

și între noi, stăruință și răbdare să avem în tóte, și atunci să nu ne temem de relele și năpăstuirile ce ne-ar ajunge.

Revista politică.

În Viena s'au deschis érašii conferențele în *afacerea pactului austro-ungar*. Pentru ziua de éri s'au întrunit acolo miniștri de resort din cele două state ale monarhiei, ca să se sfătuiescă asupra tarifului vamal autonom, să mai drégă, și să mai cărpescă ceea-ce n'a succes până acum. Asupra pactului însuși puțin vor avé de vorbit, fiind-că miniștri presidenți din Viena și Budapesta sunt acum înțeleși.

Partidul kossuthist a pornit o mare mișcare în țera întregă, pentru-ca la 19 Septemvrie să se serbeze cu sgomot și alaiú aniversarea a suta de la nascerea lui *Ludovic Kossuth*. Se vor aranja în aproape tóte orașele populate de Maghiari tãmbălauri „patriotice” și numele lui Kossuth va fi glorificat, ca al unui „idol al națiunei”. Cei din tabăra kossuthistă mult timp erau nedumeriți asupra atitudinii guvernului la această serbare. Au cerut de la guvern să participe și el oficial la serbare și l'au amenințat cu fulgerele și trăsnetele kossuthiste, decă nu va fi și el de față. Până acum însă nu se scie nimic că ce va face guvernul. Se scie numai, că la serbarea din Budapesta va participa și contele Apponyi, ca președinte al dietei unгурesci, și va depune și o cunună pe mormóntul lui Kossuth. Apponyi a invitat deja pe deputații diferitelor partide să se adune la 19 Septemvrie în localitățile parlamentului îmbrăcați în „dismagyar”, căci are

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cât ești de departe.

Ași vrea să-ți spun..., ți-ași spune..., cum să đic?...
Simt c'ași avé de spus nespuse multe,
Dér vedí... mă tem, că n'or vré să m'asculte
Frumosii-ți ochi... și nu-ți mai spun nimic.
Ași vrea să-ți spun un basm, un basm nebun
Țesut de vraja nopților senine,
Dér vedí..., mă tem...; tu póte-ai vré mai bine
Să nu-ți mai spun, și tac... și nu-ți mai spun...
Copil naiv, ce vrei să-ți spun?...
Tăcerea
Pentru iubire-i cel mai sfint altar...
Și pustnicul ađi îți cerșesce ér
Cu zîmbetu-ți să-i înseniú durerea!
Am vrut să-ți spun și tot ți-am spus ceva,
Ceva din visul florilor de nufér,

Dér voi tacé de-acum să nu te supér,
Necunoscut mi-oiú face ruga mea.

Să tac..., dér totuși vréu să-ți spun că ești...

Că ești o... ghici ce ești?... séu și mai bine

Ași vré să fiu de-apururi lângă tine,
Să-mi cânti..., să-mi spui..., să-ți spun și eu... povești:

Pe vremi când luna blândă 'mi-era mamă

Mi-a spus un basm c'o fată de împérat

Și c'un fecior voinic..., dér i-am jurat
Că n'am să spun la nimeni cum îl chiamă.

Il sciu și-acum și... nu-l găsesce la carte

Il sciu, dór eu și luna... și ce-o fi,
De-i vré s'asculti eu ți-l'ași povesti...

Ce basm frumos!...
și... cât ești de departe!...

Feturio.

Ardeiu.

— Legendă. —

De **Antoniu Fopp.**

Nu mai om veduv să nu fii, mai ales de-ți întrec copiii luđi de muere, díse Gávrița Mutei din Chiug, ascultând pe o fetiță a Florei din Parhida, orfană de mamă, sérmana, care păzind găsece Iiei Albului pe meriștea mea, se bocea ast-fel:

Sóre sfánt din mándrul cer
Dă-mi mie ceea-ce cer,
Fă să ved pe maică-mea,
Că tare mi-i dor de ea.
Rémánénd eu fără mamă
Nime nu mă ia în sémă,
De când mama a murit
Sufletul meu e sdrobit.
Nu am mamă, n'am pe nime
Să póte grije de mine...
Mamă, mamă, mamă dulce
De-ași pute la tin' m'ași duce,
Ș'ași fi purure cu tine,
Că atunci ér mi-ar fi bine...

— Hei, hei, domnule părinte, plange inima în mine, când ved nevinováți de aceștia rémași de părinți, mai ales de mame, pe mâni de maștere, că Dómne, multe mai sufer bieții de ei, că nu înzadar se díce și din poveste, că mai rele's máștuhóiele și decât strigóiele.

— Dór scii vr'o poveste despre ele, Gávrița fétul meu? îl întrebai eu.

— Sciu una, d-le părinte.

— Spune-o déră în vreme ce legi snopii aceștia din prejurul meu, și eu mi-oiú însémnă-o bine, ca să o trimit „Gazetei”, ca din fóia asta să o scie și alții.

— Bucuros, díse el și începú:
Ci-că un om a rémas veduv cu o fată de doi ani.

Neputénd el fi fără muere, se însurá și-și luá o fată.

Fata până fú nevastă nouă, puțină grije purta fetei bărbatului, mai ales când o vedea el, dér dela un an încolo începú s'o batá și s'o chinue.

Bărbatul răbdá, cât răbdá, de la o vreme însă vedénd, că muerea lui nu se mai astémpérá, o apucá sub bátă și o máciucá până când cerú apă rece.

Nevasta din clipa ce-o bátú bărbatul, începú o urá nedumerită față de fata lui.

— De nu te pot da pe tine, mă dau pe mine dracului, díse ea, rumpénd o măturá de tătarcá de spatele ei.

— Așa să fie díse Satana, care se și ivi în casă. Pe păreți jucau talgerile, în podișor se frecau ólele, ér mâtele, ca ș

să-i conducă însuși la locul festivităților. Dieta va participa așa-dăr la serbarea-Kossuth.

Diarelor străine li-se telegrafiază din București, că flota română de război se va duce la Sebastopol pentru a reintorțe visita, ce a făcut-o anul trecut flota de război rusescă în Constanța. Se urmăzează tocmai acum tratări asupra terminului când se sosesc flota română în Sebastopol.

Nu pot să uite Francesii pierderea, ce au suferit-o la 1871 prin dismembrarea Alsației de către Franța și incorporarea acestei provincii la Germania. În orașul frances Mars-la-Tour s'a aranjat alaltă-eri o serbare în amintirea luptei de la 1870. La serbarea aceasta s'au prezentat și un mare număr de Alsațieni. Episcopul Turinac din Nancy luând cuvântul a spus, că Alsațienii au venit la serbare, pe pământ frances, ca să dovedescă fidelitatea către vechea lor patrie și prin prezența lor să întrebă: Cât va mai trebui să așteptăm până să veniți érași la noi? Deputatul Le Brun a spus, că nici-odată Francesii nu vor uita evenimentele din 1870. Alt orator Cuny a spus, adresându-se către Alsațieni: Duceți compatrioților voștri salutările noastre și spuneți-le, că nici-odată nu va peri din noi speranța, că în viitor vom repara înfrângerea suferită.

Mult mai mare senzație a făcut însă în lumea întreagă discursul, ce l'a ținut ministrul frances de război André cu ocaziunea ridicării în Villefranche a unui monument în amintirea soldaților căzuți în războiul de la 1870. Ministrul a spus, că soldatul reprezentat în acel monument, este soldatul viitorului, care va reda Franței mărirea ei materială, va fi răsunătorul patriei și căruia i-se rezervă lauri și aplauzele Francesilor. — La banchetul, ce a urmat, ministrul a povăluit pe delegații orașului Belfort de a păstra cu sfințenie drapelul dela 1870, care se nu fie desfășurat de cât pentru a arăta națiunii francese, că momentul pentru marele război a sunat și că toți Francesii trebuie să se devoteze pentru menținerea neştirbită a integrității Franței.

Discursul ministrului André a fost comentat cu mare uimire de gazetele oficiose din Berlin și Viena.

Din toate acestea speranțe însă puțin se vor realiza, cât timp guvernul Franței își prigonesce pe proprii săi fii și calcă în picioare libertatea, închidând școlile creștinesci. Cum crede Franța, că va fi tare

față cu străinătatea, când se slăbesc singură acasă la ea, bruscând și asuprind pe cei mai credincioși fii ai săi, numai ca să facă pe placul jidovilor și a altor dușmani ai credinței creștinesci?

Totă săptămâna trecută guvernul frances n'a avut altă trebă mai urgentă de făcut, decât să tot închidă la școli congreganiste prin intervenția jandarmilor și a armatei. Și s'a întâmplat érași, că mai mulți ofițeri n'au vrut să asculte de poruncile generalilor, spunând, că asta se împotrivesc conștienței lor. Ofițerii neascultători au fost aruncați în temnițe.

O scire senzațională vine din Roma. După visita, ce a făcut-o la Petersburg, regele Victor Emanuel III al Italiei va merge în Franța deja în decursul anului. El va fi însoțit în călătoria acesta de miniștri Prinetti și Zanardelli și de regina. Nu încapă îndoială, că călătoria acesta, decât într'adevăr se va face, va avé o mare însemnătate politică. Se știe, că regele Italiei va fi însoțit și de o escadră de război italiană.

Trei dintre cei mai vestiți generali buri, Rotha, Dewett și Delarey au sosit săptămâna acesta în Londra. Aici, în marele oraș al dușmanilor lor, li-s'a făcut o primire entusiastă, așa încât unele țiare englesesci se întrebau cu amărăciune, ce însemneză atâta entuziasm pentru generalii buri? Răspunsul îl dau faptele lor vitejesci în decursul războiului, căci nu trei generali, ci trei eroi au călcat pe pământul Angliei. Generalii au fost primiți de regele Eduard în Cowes și de regina. Ei au refuzat însă invitarea de a participa la revista flotelor englese.

Din Anglia Botha, Dewett și Delarey s'au dus în Olanda, unde primirea ce li-s'a făcut, întrece orice închipuire. S'au dus să viziteze și pe bătrânul Krüger, care, se știe, li-ar fi făcut aspre imputări pentru că s'au plecat și au depus armele în condițiile cunoscute.

Punerea pietrii fundamentale la catedrala gr. or. română din Sibiu.

Luni 18 August n. s'a pus pétra fundamentală la noua catedrală gr. or. română, ce se va zidi în Sibiu. Ceremonialului punerii pietrii i-a premerca săvârșirea sf. liturghii în biserică din suburbiul Josefîn. A pontificat I. P. S. Sa metropolitul Ioan Mețianu cu mare asistență. La órele 10¼ cortegiul a plecat din reședința metropolitană și ajungând la un altar

improvisat, aici se face sfințirea apei, după care Metropolitul a ținut următoarea vorbire:

Tu ești Petru și pe această piétra voi zidi biserică mea și porțile iadului ru o vor birui.
— Matei 16. 18.

Când Domnul și Mântuitorul nostru Isus Christos a întrebat pe sfinții săi apostoli: „Cine își dăc ómenii că sunt?” și când aceia i-au răspuns: „Unii dăc, că ești Ioan Botezătorul, alții Ilie, alții Jeremia séu unul din profeți”, apoi când adăuse Domnul a-i mai întreba: „Dér voi cine dăceți că sunt?”, atunci răspuse Simon Petru: „Tu ești Christos Fiul lui Dumneșeu”, și la acestea și Domnul îi replică dăcând: „Fericit ești Simone, fiul lui Iona, că trup și sânge n'a descoperit ție acestea; ci tatăl meu cel din ceri, și eu dăc ție: tu ești Petru și pe această piétra voi întemeia biserică mea și porțile iadului nu o vor birui pe ea.”

Prin aceste sfinte cuvinte a voit Domnul să arate, că tot ceea-ce se întemeiază pe credința în Dumneșeu, precum, este și biserică, casa Domnului, nu se póte birui de nici o putere lumescă, ba nici de porțile infernului.

Adevărul acesta ni-l mai spune și mintea noastră, iubiților mei fii și frați în Domnul, căci credința fiind o atribuiune séu însușire a sufletului, ér sufletul fiind spirit nematerial, de care nu se póte atinge nici o putere lumescă, de sine se înțelege, că nici de atribuiunile lui, între cari este și credința, nu se póte atinge nici o putere lumescă.

Prin felurite împrejurări și eventualități omul se póte lipsi de bunurile materiale, ba chiar și de viață, fiind toate acestea materiale; de bunurile și însușirile sufletesci însă, cum este și credința în Dumneșeu, nici o eventualitate nu-l póte lipsi, căci acestea sunt nemateriale.

Asemenea atribuiune séu însușire sufletescă este și acea sfântă credință a noastră, care ne-a întrunit și pe noi aici în această și memorabilă de îndoita serbătoare, în care serbăm împreună cu milioanele de popóre ale monarhiei noastre aniversarea născerii Majestății Sale gloriosului Impérat și Rege Francisc Iosif I., acea sfântă credință ne-a întrunit și pe noi acum aici în jurul acestei petri neînsuflețite, pe care voim a întemeia, în onórea și mărirea lui Dumneșeu și spre folosul nostru sufletesc și trupesc biserică noastră catedrală, maica bisericelor din metropolie, în deplină convingere, că după șisa Domnului, mai ales spiritul ei nici o putere lumescă, ba nici porțile iadului nu îl vor puté birui.

Precum vedeți, iubiților, nu această piétra neînsuflețită, ci opul cel măreț, ce-l simbolisează ea ne-a întrunit acum aici. Căci decât ar puté vorbi ni-ar spune, că ea simbolisează un op de cea mai mare însemnătate, un op de o sublimă misiune, ni-ar spune, că ea simbolisează începutul unei noué ere

de progres pentru noi și ai noștri, ni-ar spune, că a trecut timpul de restriște, care ne-a lipsit de maica noastră metropolie și când în unele părți ale iubitei noastre patrii nu ni-se permitea a zidi biserică cu turnuri și clopote în centrul orașelor, cum și că a sosit momentul ca modesta noastră capelă, care ne-a adăpostit în trecut și ne-a mângâiat în marea noastră durere pentru fatala pierdere a maicii noastre metropolii, acum după redobândirea acesteia să fie transformată într'o adevărată catedrală demnă de cea mai veche metropolie, de cea mai veche religie și de cel mai vechi popor din iubita noastră patrie. Și așa să îndeplinim nu numai o trebuință tare simțită, dér și o ferbinte dorință a clerului și poporului nostru, dorință cu care toți fericiiții noștri înaintași s'au dus în mormânt.

Astfel dér ne-am întrunit aici în jurul acestei petri neînsuflețite, ca prin așezarea ei de temelie la zidindă noastră biserică catedrală, totodată să întemeiem și să sigilăm și întrunirea noastră și a tuturor alor noștri într'o sfântă metropolie și pentru-ace așa într'un cuget și o simțire să conlucram cu toți la opul cel mare al regenerării noastre la întărirea tot mai mult a credinței noastre în Dumneșeu, la tot mai mare cultivare a puterilor noastre sufletesci, pentru-ca prin toate acestea să ne asigurăm existența pe secolii înainte și să ne întemeiem viitorul tot mai bun aici și fericirea eternă dincolo de mormânt.

Chiar și numai din aceste puținé, vedem iubiților, cât de măreț este opul simbolizat de această piétra neînsuflețită, câte așteptări și speranțe mari legăm noi de acela pentru existența și viitorul nostru cu ajutorul prea bunului Dumneșeu. Și într'adevăr, decât biserică străbună și atunci când din vitregitate timpurilor și însuși era subjugată și de-alungul anilor lipsită nu numai de archerei, dér și de preoți, decât ea și întru asemenea împrejurări grele prin spiritul ei cel divin ne-a ferit și ne-a ocrotit de numeroșele pericole amenințătoare trecute peste noi în lungul secolilor, cu cât mai mult își va implini acum sublimă ei misiune, când este liberă și autonomă.

Așa este iubiților, însă la acesta putem conta numai decât vom ține și noi cu totă țaria convingerii noastre la ea, precum țineau și fericiiții noștri părinți.
Deși veniți să ne bucurăm Domnului, mulțămindu-i din adâncul sufletului nostru dăcând cu psalmistul: *Binecuvinteză suflete al meu pe Domnul și nu uita toate binefacerilor lui*, căci noué ne-a rezervat ridicarea acestui op epocal, noué ne-a rezervat a implini o ferbinte dorință a clerului și poporului nostru, cu care s'au dus în mormânt fericiiții noștri înaintași. Veniți să ne bucurăm și noi aici pe pământ, precum credem, că se vor bucura și sufletele lor în ceri, veniți să ne bucurăm Domnului, că noué ni-a fost rezervat, ca în locul modestéi noastre capele să ajungem a așeza piétra fundamentală la zidirea unei biserică catedrale demne de archidieceasa și metropo-

când le-ar fi apucat năbădăile, săriau până în grindă, căci în casă era „Năluca cea rea”, pomenescă-se între pietrocii. El voi să se apropie de fetiță, un ânger însă, care sta la spatele ei, cu o sabie din care eșiau flacări de foc, îl isbi peste ochi. Necuratul neavând putere să se apropie de ea, puse ghiara pe maștehă și-i dăse: „a mea ești, a mea vei fi și pân' trăiesci și decât vei muri. Ce vréi dela mine?”

— Stăpâne, începú ea, n'am ticnelă și pace în casă de zglăvoaca asta de fată, potrocesc-o de pe capul meu, să știu, că am pentru-ce să fiu a ta.

— Dă-i din bătură asta, dăse dracul, mâne în lapte, și va muri.

Muerea era p'aci să-si sară din piele de bucurie, că așa de ușor va puté scăpa de ea, dér îngerul nóptea aruncă laptele ce-l înveninat din ulcică și turnă în locul lui lapte de bivoliță, dintr'o ulcea ce era în podișor.

Femeia când vădú, că fata nu mai móre nici după-ce béu laptele, începú a blăstéma pe dracul:

Drace, drace necurate,
Dumneșeu decât te-ar bate,
Că de drac tu nu ești bun,
Verde'n față eu și-o spun,
De-ai fi drac, drac te-ășfi numi,
Dér nici de câne n'ai fi,
Nici ești drac și nici ești câne,
Focul te-arđă până mâne.

— Réu mă mai poți blăstéma; de ce te-ai mâniat óre pe mine, când eu numai pe voia și plăcerea ta știu lucra, fi dăse răpciugosul de drac, ivindu-se înaintea ei.

— Ar trebui să te iau cu bâta, căci

Nici ești drac,
Nici ești mac,
Nici ești pui de pipalac,
Labă slabă de gânsac.

dăse ea arătându-i fata, care se juca cu o cruciță ce-i atârna de măregele dela gât, în colțul vetrei.

— Fierbe apă și când va clocoti, o tórna peste ea, dăse el.

— Și asta o voi face.

Diminéța puse óla la foc. Apa începú a clocoti, ér fetița durmea un somn lin și ușor. Pe nevădute îngerul fetei slobođi în óla o lacrimă de-a Maicei sfinte,

și apa se prefăcú în nici caldă, nici rece, bună numai de ciupă.

Ea turnă apa peste față. Fata se deșteptă și-i dăse să mai tórne peste ea că-i place fórte.

Pe mașteha o apucară frigurile și era p'aci să-i crepe fierea, deci începú éra a blăstéma:

Blăstemat să fi tu drace
Că nici un réu nu știi face,
Blăstemat în veci să fi,
Până te-or mânca vermii
Și te-or róde țințarii,
Și te-or plânge mágarii.

— Ce e cu tine de nu-mi mai dai pace să mă odihnesc unde-va, că dórá nu te am eu numai pe tine în lume? fi dăse Úcigă-l dintr'un cuiu de care atârna óglinda.

— De nu-mi iai de pe cap fata asta, te iau cu măturoiul dela casa mea, dăse ea réstită.

— Sub ferestra din dosul casei tale este un strat cu căpsune, adă-i din ele să mănca și va muri, că eu le înveninez, dăse diavolul.

Ea se duse să aducă din ele, dér nu ajunse bine la ele, când îngerul, la porunca lui Dumneșeu, le prefăcú pe toate în ardei.

Fata nu mănca din ele, căci de rele ce erau, ardeau ca focul și usturau.

Muerea se aprinse de mânie și se sui în podul casei să se spânzure. Când își puse balțul lângă nodul gâtului, dăse următoarele cuvinte:

Drac ai fost, drac vei fi
Niménui n'ai trebui,
Cine dá mâna cu tine
Nu s'aștepte nici lá-un bine.
Binele ce tu îl dai
E în iad, amar și vai.
Acela fie al tău
Care face numai réu.
Precum am făcut și eu,
Și nu vré pe Dumneșeu.

Sfârșind, trasă balțul, în urma căruia scóse limba de un cot și muri. Dracul ríse cu hohot, căci prea ușor a dobândit un suflet. Fata a crescut și s'a măritat, ér pruncii cei mici nici până în ziua de astăzi nu mănăncă ardeii.

Chiuag, 1902.

lia noastră, zidire care va spune posterității născuțea noastră până în cele mai depărtate timpuri.

Insuflețit de asemenea bucurie, veniți să eternizăm această piatră cu următoarele litere comemorative:

Literile comemorative.

„In numele Preasfintei Treimi, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duch, sub domnia prea înaltului împărat și rege

„Francisc Iosif I.

fiind arhiepiscop și metropolit al Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania înaltpreasfințitul Domn

„Ioan Mețianu,

aseșat s'a și sfințit s'a prin smeritul subscris arhiepiscop și metropolit, — asistat de clerul superior și în prezența unui distins public mirean și a numărului popor — pétra fundamentală dela biserică catedrală a arhidiocesei ortodoxe-române din Transilvania cu chramul

„Sfintei Treimi

ca pe această pétra — numită și piatră din capul unghiului cu care s'a asemănat Christos prin Procef (Ps. 117 v. 21—22) și Evangeliiștii (Matei c. 21 v. 42) — să rămână pe vecie zidit și neclătit locașul Măririi Domnului. Și precum pétra fundamentală s'au din capul unghiului ține împreună părțile edificii și dă acestuia tăria, ca să nu se surpe, întocmai așa Sionul nou român să apropie pe frate de frate și să se întărească cu virtuțile creștinesci ale credinței, dragostei și speranței, spre binele lor vremelnic și fericirea eternă și spre mărirea numelui celui Preainalt.

„Fericitul în Domnul arhiepiscop și metropolit Andreiș Baron de Șaguna —, încă până a nu fi realizat opera măreșă a reînființării metropoliei vechi a Ardélului și înainte de a fi dat bisericii ortodoxe române splendorea din afară, ce i-s'a cuvenit după canone, prin emanciparea ei din starea umilii de mai înainte și prin organizarea ei canonică constituțională pe baza statutului organic, — a simțit lipsa unei biserici catedrale la episcopia din Sibiu, devenită mai târziu arhiepiscopie și metropolie, și de aceea în pastorala sa dela 1 Decembrie 1851 sub nr. 980 face apel către eparhioșii săi de toate stările, ca să contribuie fiecare după puterile sale la zidirea unei biserici episcopesci în Sibiu, care să fie Maica tuturor bisericilor din eparhia noastră, că avem, ție marele arhieru, și astăzi câteva sute de copii la Sibiu, în școlile de aici și bucuroși i-aș aduna lângă mine în toate Duminecile și sărbătorile la slujba dumnezească și cu osirdie le-aș da lor învățatură în toate și pentru toate, spre binele lor și bucuria noastră a tuturor, dar nu avem biserică unde să-i adun. Eară prin cercularul din 4 Decembrie 1857 nr. 990. Marele arhieru începe facerea colectei în eparhie, contribuind însuși ca cel dintâi cu suma de 2000 fl. și în anul următor a călătorit în persoană la Timișoara Carloviș, Pesta, Viena, Triest ș. a. pentru adunarea de oferte benevole, îndurându-se a contribui în acest scop însuși Majestatea Sa Preainaltul nostru împărat și rege Francisc Iosif I. cu suma de 1000 galbeni.

„Deși lipsa unei biserici catedrale s'a simțit și mai tare după reînființarea metropoliei, mai ales cu ocaziunea ținerii sinodelor arhidiocesane și a congreselor naționale bisericesti regulate prin statutul organic, totuși această pie dorință din lipsa mijloacelor nu s'a putut realiza nici sub păstoria fericitului întemeietor al fondului catedralei, sub arhiepiscopul și metropolitul Andreiș, nici sub păstoria a doi următori ai săi în scaunul arhiepiscopesc-metropolitan, Procopiu Ivacicovicu și Miron Romanul.

„Provedința Dumnezească a rezervat realizarea acestei opere măreșe dorite de totă suflarea românească ținătoare de biserică ortodoxă actualului subscris arhiepiscop și metropolit Ioan, carele în conțelegere cu sinodul arhidiocesan și în conlucrare armonioasă cu consilierii consistorialii, a întreprins zidirea acestei biserici, rugând pe Dumneșeu să le ajute a-o isprăvi și sfinți, precum ore-când înțeleptul Solomon a zidit

și terminat biserica din Ierusalim începută de tata și antecesorul său în scaunul împăratesc, de prorocul David.

„Această biserică catedrală se zidesce pe locul unde s'a aflat bisericuța parohiei din Sibiu-Cetate, folosită timp îndelungat și ca biserică episcopescă și arhiepiscopescă, care acum s'a demolat cu alte 7 case din jurul ei, toate proprietatea arhiepiscopiei.

„Fie ca prin ridicarea, terminarea și cuvenita înfrumusețare a bisericii acesteia, să dăm posterității un monument etern al țării ortodoxiei, al culturii și al trăinicieii poporului nostru român.

„Insemnatu-s'au acestea pe acest document spre vecnică amintire.

Sibiu, în ziua dela 5/18 August 1902.

(Urmăză subscrierile).

După cetirea literilor comemorative, I. P. S. Sa își încheie astfel vorbirea:

Și acum să o așezăm de fundament în capul unghiului, cu acea ferbinte rugăciune către bunul Dumneșeu, în a cărui onoare și mărire ridicăm acest Sion, ca El să ne ajute a și termina cu bun succes această întreprindere, și apoi să o facă isvor nesecat de întărire a credinței noastre străbune, isvor de cultivare a dragostei și speranței evanghelice și prin acestea isvor de bine și de fericire pentru toți și pentru toate cuprinse în sfintele ei rugăciuni. Er eu cu puterea arhierescă moștenită dela sfinții apostoli ai Domnului binecuvânt această salutară întreprindere cu acea adencă oftare a sufletului meu, ca ceea-ce binecuvânt eu aici pe pământ, cu mâna mea debilă, să binecuvinte și El în ceri cu drépta sa întru tot sfântă și atotputernică, Amin.

„Când s'au pogorât limbile“ însoțesce actul punerii petrii fundamentale. Escel. Sa scobóra la fundament, dă cu ciocanul, lui îi urmăză d-i arhimandrt Dr. Il. Pușcariu și succesiv ceilalți lovind cu ciocanul în piatra fundamentală, și numărul public, deși abia se pôte mișca, vine pe rând ca să fie stropit din partea arhierelui cu apă sfințită. „Bine estî cuvântat Christose Dumneșeu!“ cântat de sute de inși se înalță melodios spre ceruri.

Festivitatea s'a terminat prin stropirea cu apă sfințită după care cortegiul, punându-se în mișcare, arhierul și preoții celebranți se întorc la reședința metropolitană.

Adunarea „Asociațiunii“.

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convocă în adunare generală ordinară la Oravița pe zilele de 14 și 15 Septemvrie st. n. 1902.

Programul adunării este:

Sedința primă. Duminecă în 14 Septemvrie st. n. 1902, la orele 11 înainte de ameză. Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Constatara delegaților prezenți. 3. Raport despre activitatea comitetului central în anul 1901. 4. Alegerea comisiunilor: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru examinarea rațiociniului pe anul 1901 și a proiectului de buget pe anul 1903; c) pentru înscrierea de membri. 5. Propuneri eventuale.

La orele 5 după ameză sedința festivă a secțiunilor științifice-literare.

Sedința a doua. Lunî în 15 Septemvrie st. n. 1902, la orele 10 înainte de ameză. Ordinea de zi: 1. Raportele comisiunilor. 2. Fixarea locului pentru proxima adunare generală. 3. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale. 4. Închiderea adunării generale.

Se observă, că eventualele propuneri au să fie prezentate în scris

presidiului Asociațiunii (în Sibiu, Str. Morii Nr. 8), cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 16 August 1902.

Dr. Alexandru Mocsonyi m. p.

Dr. Ilie Beu m. p.,
secretar II.

Societatea pentru fond de teatru român.

Convocare.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român își va ține adunarea sa generală din est-an în orașul Bistrița, în zilele de Duminecă și Lunî, în 25 și 26 August v. (7 și 8 Septemvrie n.) 1902.

Învităm la această adunare generală a Societății pentru crearea unui fond de teatru național român, pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutatori ai acestei Societăți, precum și pe toți binevoitorii ei și sprijinatorii culturii românești.

La această adunare generală, conform §-lui 21 din statute, se va decide asupra măsurilor de luat în vederea înființării teatrului național român.

Programa.

I. Ziua primă, Duminecă în 25 August v. (7 Septemvrie n.) 1902: 1. Președintele deschide adunarea generală la 10 ore a. m. 2. Alegerea a doi secretari pentru ședințele adunării. 3. Raportul general al comitetului societății asupra lucrării sale de la adunarea generală din urmă. 4. Alegerea unei comisiuni de 5 membri pentru censurarea raportului general al comitetului. 5. Raportul casarului despre starea casei și peste tot despre averea societății. 6. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, care să censureze raportul casarului. 7. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, care în înțelesul §-lui 5 din statutele societății va câștiga membri fondatori, ordinari și ajutatori pentru societate. 8. Raportul și propunerile comitetului în chestia modificării statutelor societății și a lucrărilor începătoare pentru aducerea în ființă a teatrului național român. 9. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, care să studieze raportul și propunerile comitetului de sub p. 8. 10. Se vor ceti discursuri corespunzătoare scopului societății, séu de altă materie literară, ce sunt a se anunța președintelui înainte de adunare. 11. Președintele ridică ședința.

II. Ziua a doua, Lunî în 26 August v. (8 Septemvrie n.) 1902. 1. Președintele deschide ședința. 2. Verificarea procesului verbal al ședinței precedente. 3. Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi. 4. Darea de semn asupra raportului casarului. 5. Raportul comisiunii asupra raportului general al comitetului și a propunerilor acestei comisiuni. 6. Raportul comisiunii emise pentru de a censura raportul și propunerile comitetului în chestia modificării statutelor și a lucrărilor începătoare pentru a se aduce în ființă teatrul național român. 7. Determinarea locului unde se va ține adunarea generală pentru anul 1903. 8. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru autenticarea procesului verbal din ședința II. 9. Președintele închide adunarea.

Din ședința comitetului, ținută în Brașov, la 8/21 Iulie 1902.

Iosif Vulcan, Dr. Iosif Blaga,
președinte. secretar.

Programa festivităților

ce se vor aranja cu ocaziunea adunării.

1. Sâmbătă în 6 Septemvrie la orele 12 din zi, primirea comitetului la gară și încuștirarea oșpeților. 2. La orele 8 p. m. „séra de cunoștință“ în sala otelului „Regele Ungariei“. 3. Duminecă în 7 Septemvrie la orele 8 a. m. serviciu divin în biserică gr. cat., la care va cânta corul plugarilor din loc. 4. La orele 10 din zi ședința I în biserică gr. cat. 5. La orele 1 p. m. banchet. 6. La orele 3 p. m. serbare populară în restaurantul „Bombardir“ de pe promenadă.

7. La orele 8 séra concert aranjat cu concursul distinșelor artiste române: dómna Elena Eitl nasc. Florian și domnișóra Virginia Gall, urmat de piesele teatrale: a) „Trei doctori“, comedie într'un act localizată de Virginia A. Vlaicu. b) „Ruga de la Chiseteu“, comedie populară într'un act, de Iosif Vulcan, — cea dintâi predată de membrii reuniunii meseriașilor

români, ér cea din urmă de corul plugarilor români din localitate, în sala cea mare de la „Gewerbeverein“.

8. Lunî în 8 Septemvrie la orele 9 a. m., ședința a II-a în sala de la „Gewerbeverein“. 9. Séra la orele 8 petrecere cu dans în sala cea mare de la „Gewerbeverein“. 10. Marți în 9 Septemvrie la orele 8 a. m. excursiune la băile „Sângeorgiul-român“, eventual în regiunile romantice din Valea Bărgăului.

Bistrița, la 13 August 1902.

În numele comitetului aranjator:

Gerasim Domide, Dr. Victor Onișor,
președinte. secretar.

SCIRILE DILEI.

10 (23) August.

Din Blașiu ni-se scrie, că ziua de 18 August, aniversarea a 72-a a născerii Maj. Sale, s'a serbat la metropolie cu mare pompă. După liturghia solemnă s'a prezentat clerul în corpore la Esc. Sa metropolitul, exprimându-și fidelitatea față cu tronul prin graiul Il. Sale prepositului I. M. Moldovanu. La discursul prepositului a răspuns Esc. Sa Metropolitul relevând meritele Majestății Sale pentru menținerea păcii. La ora 1 p. m. s'a dat la castelul metropolitului un prânț festiv.

— În ultima ședința a consistorului s'au luat dispoziții însemnate. Așa la Clușă a fost numit ca protopop d-l Dr. Elie Dăianu, apoi s'a hotărît ca școlă superioară de fete să fie declarată de școlă civilă, numindu-se director d. profesor Silvestru Nestor, căruia i-s'au atașat câți-va profesori dela gimnasiu, cari vor preda de acum înainte și la școlă civilă de fete. — La teologie au fost numiți ca profesori domni Al. Ciura în locul d-lui Dr. Dăianu și d. Octavian Prie în locul repausatului Vas. Rațiu, ér la gimnasiu au fost numiți doi profesori noi în persoanele d-lor Augustin Caliani și Eugen Pantea.

Ungurii din România. Se scie, că mii și mii de Unguri, mai ales Sécui, emigréză în România, unde fac bani frumoși. Foile unguresci se arată forțe îngrijate de copiii acestor Unguri, că își vor perde naționalitatea, neavând școlii unguresci în România. Mai anul trecut s'a înființat în Predeal o școlă ungerescă pentru copiii lucrătorilor unguri dela stabilimentele industriale din Azuga, Bușteni, Sinaia. Acum se plănuiesc înființarea unui internat pe lângă școlă din Predeal. Protopopulevangelic Masznyik din Săcele va face o propunere la congresul sécuiesc, ca Ciangăii evangelicii din România să fie încorporați la eparhia evanghelică din Brașov. În budgetul statului se află elocată suma de 50,000 corone pentru ajutorarea școlilor maghiare din România. „Bud. Hirlap“ dojenesce guvernul, că n'a pus în budget o sumă mai mare. — Din toate acestea vedem, că Maghiarii vor să-și întindă jurisdicțiunea bisericescă și asupra coreligionarilor lor din România. De ce nu-i împiedecă mai bine, să nu emigreze, și de ce nu le asigură traiul aici acasă?

O nouă lucrare de literatură populară. Ministrul român de culte d-l Haret a hotărît să tipărească o lucrare de literatură populară pentru bibliotecă și școlă, care să cuprindă pe cât posibil întréga activitate literară a României, începând din timpul cronicarilor și sfârșind cu timpurile de față. D-l ministru a însărcinat pe d. Al. Vlahuță să întocmescă această lucrare cu competența-i în destul de cunoscută și apreciată. Volumul se va imprima în 1000 esemplare pe spesele ministeriului, ér autorului i-se va plăti o retribuție pentru munca, ce va depune. Étă autorii, cari au fost desemnați de ministerul instrucțiunii pentru a figura în volumul de față: Din literatura populară: V. Alexandri, I. Bibescu, Elena Sevastos, Gh. Madan, M. Pompiliu, S. Fl. Marian, colindele plugului, cântările de nuntă, anecdote populare de Th. Speranță, etc. Din literatura propriu disă: V. Alexandri, M. Eminescu, Eliad Rădulescu, Iulia Hașdeu, Gh. Coșbuc, Gh. Crețeanu, Gr. Alexandrescu, Iancu Văcărescu, N. Nicoleanu, C. Kona-

cki, B. P. Hașdeu, Al. Sihleanu, N. Bel-diceanu, I. Nenițescu și R. Roman, — apoi diferite romane și melodii naționale, hore, sêrbe, doine etc., culese din gura poporului nostru, — cari adesea-orî ne farmecă prin puterea de concepție și prin talentul cu care sunt scrise, mai mult de cât bu-cățile din literatura cultă. Mai multe bu-căți vor fi publicate cu litere chirilice, pentru a păstra vechia lor originalitate prin caractere de scriere. Lucrarea în in-tregime va trebui să fie terminată la anul viitor, când se va presinta ministrului manuscrisurile pentru a-se imprima.

Propaganda revoluționară în Ru-sia. Diarul „*Münchener Allgemeine Zei-tung*“ publică circulara ministrului de in-terne al Rusiei Plehwe, cătră guvernato-rii provinciilor, prin care le recomandă să supravegheze și să reprime propaganda revoluționară. În circulară se dice, că pri-cina principală a revoltelor țeranilor a fost „societatea secretă pentru drepturile popo-rului“, care s'a încercat să organizeze mas-sele pentru răsvrătiți, fondând comitete secrete în totă Rusia și trimitând pretu-tindenii agenți.

Sfășierea unui stég unguresc. Din Nikince (Croatia) se scrie, că în noptea de 18 August un stég unguresc, pe care preotul reformat din acea comună l'a pus pe casa sa, a fost sfășiat și rupt în bu-căți la îndemnul capelanului Vuković. În comuna *Gospici* s'a întâmplat de aseme-nea o rupere de stég unguresc. Capela-nul Vuković a pus la casa sa un stég împărătesc negru-galbën. — De aici se vede, că în Croatia tricolorul unguresc nu se bucură de mare trecere.

Numiri în armată. Ministrul comun de război a numit aspiranți de ofițer (c. off. Stellvertreter) pe următorii absolvenți ai școlii de cadeți din Sibiu: Pompeiu Andrea la reg. de inf. nr. 1, Simon La-tes la reg. nr. 73, Gheorghe Munteanu la 76, Ovidiu Ivașcu la 75, I. Bisa la nr. 4, C. Balteș la 99, I. Albon la 98, Traian Popa la 97, Moise Rișcuța la 92, Valeriu Șandor de Viștea la 33, Ștefan Turtureanu la 83, Emilian David la 61, Alexan-dru Maniu la 61, Ioan Posmușianu la 9, Nic. Mărgineanu la bat 11 de vânători. De la școlă de cadeți din Timișora: Eremia Hamza la 64, Teodor Serb la 2.

Êrna în Bucovina. Din districtul Câmpulungului se scrie, că s'a arătat di-minêta în 14 August zăpadă. Vêrfurile cele mai înalte din munți sunt acoperite cu zăpadă, adecă: Giumălăul, Oușorul, Suhardul etc., așiderea munții din părțile Ardealului și Ungariei: Omul, Rătunda și Ineul s'au vèdut albe de zăpadă, pare că ar fi în mijlocul ernei.

Ôspeți din România în Brașov. D-l M. Fălcoianu, advocat din Brăila, lo-cotenant bine cunoscut în România, a plecat ađi din Brașov împreună cu doi prietini d-nii Th. Panas proprietar și B. Clony advocat și publicist, pentru a se reintôrce în țeră prin pasul Oituz după o ședere de trei zile în orașul nostru. D-sa a făcut cursa Brăila-Brașov prin Buzău, Ploiești, Sinaia cu dockarul d-sale cu patru cai în trei zile pe un parcurs de 304 km. Căi sosiți în perfectă condițiune făceau plă-cere la vedere după un drum pe atât de lung, pe cât de accidentat. Până la Brașov d-sa mai fusese însoțit și de d-l Grigore Filodor, judecător, și Niculescu-Ianca proprietar. Acestă cursă d-l Fălcoianu a fă-cuț'o pentru a căpêta nota justă a mer-sului și antrenamentului cailor d-sale, vo-înd în curênd a face cursa București-Bu-dapesta.

Bancnotele de 5 și 50 fl. Până la finea lui Iulie a. c. s'au retras deja din circulație bancnote de 5 și 50 fl. în va-lôre de 108.131 milioane fiorini. Reirage-rearea completă a acestor bancnote se va termina deja în tòmna acestui an.

O nouă afacere de spionaj. Se anunț din Roma, că s'a descoperit un complot pentru a se vinde Franței planu-rile fortificațiunilor maritime dela Spezia.

Au fost arestați principalii vinovați. Intre cei compromiși este și un personagiu din marina francesă. Planurile ar fi fost plă-tite cu 1 milion și jumătate de franci. Furierul de marină, care a denunțat com-plotul, a fost înaintat în grad.

Produțiunea untului din lumea întregă. După ultima statistică, țêrile cu populația albă au la un loc 63,880,000 de vaci, cari produc anual 2,640,000 tone de unt și de brânză. Aceste vaci presintă un preț de vr'o țece miliarde de franci. Sta-tele-Unite au îndoit atâtea vaci cât are Germania. În Europa numai Rusia are un număr mai mare de vaci, adică 10 mili-ône. Niei o țeră nu produce, în raport cu estinderea și cu numărul locuitorilor săi, atât unt cât Danemarca. După acestă țeră, locul de frunte îl ocupă Franța.

Membrii corului bisericei gr. or. din Brașovul-vechiu invită la petrecerea de vară împreună cu cântări, declama-țiuni și teatru, ce se va aranja Duminecă în 18 August v. (31 August n.) 1902 în grădina hotel. „Pomul verde“ din Brașov, la casa că timpul va fi nefavorabil, petre-cerea se va ține în „Pavilionul de sticlă“ Corurile se dirigiază de d-l *Nicolae Oan-cea* jun. Inceputul la 7½ ore sêra. In-trarea de persônă 1 cor., de familie (à 3 persône) 1 fl. 20 cr. Venitul curat este destinat pentru mobilarea școlii române gr. or. din Brașovul-vechiu. — Ofertele marinimose se vor publica în diar.

Programul: 1) Muzică. 2) „Sai Ro-mâne“ horă de T. Czernyi, executat de corul membrilor. 3) „Țiganul și sfinții“ anecdotă poporală de Th. Speranță, de-clamată de d-l Ioan Aldea. 4) „Sciî mândro“ cântec poporal de Tim. Popovici, executat de corul membrilor. 5) „Tram-vauiul electric“, cantonetă comică de * * * 6) Muzică. 7) Teatru: „Ștefan Hudici“, co-medie într'un act de V. G. Murtun. Rol-urile le au d-nii: I. Tampa, I. Onea, D. Puiu, N. Florea și d-șorele M. Rusu, M. Jianu. După produțiune urmertză dansul.

Pe calea acestă se invită toți bine-voitorii și sprijinatorii culturai poporului român.

Corul plugarilor rom. din Bod va da o reprezentație teatrală împreună cu joc, Joi, în 15 August v. (28 August n.) 1902. Se vor juca piesele: „Arvinte și Pepelea“, de V. Alexandri. „De nêcăz“, de Th. Speranță. Inceputul la 7 ore sêra. Prețul intrării: Locul I 1 cor. Locul II 60 bani. Ofertele marinimose se vor pu-blica.

În Brad se va da o reprezentație teatrală la 28 August st. n. în hotelul „Central“ de acolo. Venitul curat e des-tinat pentru masa studenților dela gim-nasiul român gr. or. din Brad. Intrarea: loc I 2 cor., loc II 1 cor. 60 bani, parter 1 cor. Se va juca piesa „Caste Diva“ de Haralamb G. Lecca. După reprezentația teatrală urmertză dans.

Muzica orășenescă va cânta sêp-têmăna viitoare: Duminecă la 11 ore a. m., Lună la 6 ore d. a., Marți la 8 ore dim., Miercuri la 8 ore dim., Joi la 8 ore dim. pe promenada de jos, Vineri la 6 ore d. a. în parcul Rudolf și Sâmbătă la 8 dim. pe promenada de jos.

Se aduce la cunoștința on. public, cumcă ađi s'a deschis, în școlă de gim-nastică sâsescă (sala de muzică), espositia de tablouri a talentatului d-er artei sale prea curênd răpituului, pictor Emeric Ta-mas. Intrarea 40 bani.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage atențiunea on. public strêin, că la cumpê-răturile ce le face, sê aibă în vedere firma *M. L. Laszlo succesor Iuliu Popp*, têrgu Inului 29. Piața Francisc Iosif, unde se vind cu prețuri reduse toți articuții de sezon.

Noni cosmetic este la noi veritabi-lul lapte de castraveți englezesc al lui *Balassa*, care face să dispară în câte-va zile pișturile de pe obraz, petele de maiu și tot felul de necurățenii ale feței. Ne-tezles sbârcelele și înviorertză pielea. În Anghia damele nu întrebuerțertză alt cos-metic, decât lapte de castraveți. 1 sticlă 2 corône, săpun de castraveți 1 corônă, pudră 1 cor. 20 bani. Se trimite cu poșta de farmacistul *G. Balassa* din Timișora. Se găsește în tôte farmaciile.

Adunarea generală

a reuniunii învățătorilor români dela școlile confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII.

(Fine)

Președintele reun. d-l T. Ceontea în-chină pentru Majestatea Sa Monarchul. D-l prof. Ioan Groza pentru Metropolitul, Ioan Vancu pentru preș. T. Ceontea, d-l jude în pensiune A. Șterca Șuluț pentru învăț-atori. Deși bêtân de zile, d-er cu o inimă ce sémnă a unui tânăr, sciù sê escite fo-cul simțământului românesc în ascultători. A fost viu aplaudat.

P. Givulescu închină în onôrea repre-sentantului V. Consistoriu V. Goldiș. Toas-turile oficiose abia ajungeau la rënd. D-l Șuluț se ridică din nou și toastertză pentru dame, dîcênd că strămoșului Adam i-a mai plăcut afară din raiu cu soția, decât în raiu singur.

Judele regesc d-l Frits făcênd asemê-nare între chemarea judecătorilor regesci și a învățătorilor, dice că toți au unul și ace-lași scop. Pe când însê judecătorii regesci caută îndreptarea omului, după-ce a comis păcatul, învățătorul nisuesce a stîrpi din rădêcină păcatul pentru-ca sê nu se comită; toastertză pentru, corpul învățătoresc. Iuliu Groșorean toastertză pentru d-l protopop Ioan Groza și comitetul de primire.

Vice-președintele Iosif Moldovan pen-tru protopretorul Dr. Lengyel Șandor și judecătorii regesci Frits și Galfy.

Protopretorul laudând pe învățătorii români că își iubesc neamul și limba, îi in-démnă a-și iubi și mai departe. și a rês-pândi și mai departe iubirea de neam, pen-tru-că acei ce-și iubesc neamul, iubesc și pa-tria; închină pentru buna înțelegere între Români și Unguri. Nimerit i-a răspuns d-l preot din Almaș Cornel Lazar, dîcênd că așteptă, ca ideile desfășurate sê se traducă în fapte, aplicându-le toți cei chemați, pre-mergênd cu exemplul cei-ce stau în fruntea ad-ministrației, și atunci înțelegerea urmertză dela sine. D-l secretar consistorial V. Gol-diș închină pentru preoțime și pentru d-l Petrovici, prof. în Brașov, și Pompiliu Dan, rectorul internatului din Beiuș.

D-l Dr. Petrovici urertză învățătorilor du-chul de care trebuie să se inspire și-i face apți de vocațiune. S'a mai toastat pentru d-nii profesori din Brad C. Costin și I. German, pentru delegații bihoreni, pentru președinții despărțimintelor etc.

Fiind între membrii și ôspeții reuniu-niunii, tineri, dame și d-șore, încât ar fi fost de ajuns și pentru două baluri, êr mu-sica dela Teiuș era în stare să reîntine-rêscă pe vre-o câte-va minute și pe cea mai slaba babă, nu e mirare, că sala-cort a d-lor Moldovan-Milian, în sêra de 18 Iulie, era tiesită de public. Și încă ce public?! Gin-gași fluturi în colorile cele mai variate. Erau și bidigăanii răpitoare, vultur, șoim, cari priudeau câte-nu fluturaș și sbura cu dênsul cât era sala, de-i perdeai din vedere.

Intre dame și d-șore esclau cele în costum național. Costumul ardelenesc îl re-presenta d-nele Jold-a și Vidu, d-șorele Moldovan, Lucaș și Turuc din Halmagi. Cel de pe Criș d-na Elena Novac, din Almaș, êr cel de pe câmpie d-șora Măriôra Musca, din Comloș.

Dintre multele d-ne și d-șore am pu-tut nota pe d-nele: Rob, Milian, Moldovan, Bulbocă, Turuc, Stêger, Petrescu, Niga, Szilagyi, Weisz, Scher, Kádár, Szanto, C. Maluta (din Halmagi), Groșorean (Galșa), Doboș (Șiria), Ionescu, Ciuci, Grozescu (Ba-nesci), Karacsony (Iosașel), Boscaiu (Bo-desci), I. Birdean (B. Ineu), Hereș (Repsig), Moțocan, Dragancea (Cil), Grozav (Bon-țesci), Leucuța (Pil), Sala (Vascău), Rafila (Derna), Gergari, Costin (Moroda), Borlea, Stoina (Cuiebi), Purcar, Ștef. Vancu (Arad), Tisu (Țebea), Popescu (Covasint), Ignuța (Ternova), vèd. Cornelia Olar (Arad), Ometa (Brad), S. Plașa (Sobotel), Mcluța (Poenari). D-șorele Maria Ivan, Giulia Ometa, (Brad), Costina (Aciaua), Leuca (Pâncota), Muntean (Bușteni), Pinteș (Seleș), Turuc (Halmagi), Popescu (Covasint), Maci (Zimbru) Ersilia Ștef (Cujin), S. Vodă (Șilindia), su-rorile Carocioni (Josășel), Kádár (Halmagi),

A. Țapoș (Otlaka), E. Gergari (Miroda), I. Nastic (Agris), M. Ionescu (Ciuci), A. Ciora (Curtici), surorile Bărabaș (Pâncota), O. Leuca (Madrijesci), Costanta Ilica (Bo-desci), S. Popovici (Petriș) și altele a căror nume nu l'am sciut.

Jocul s'a continuat cu animație tôte nôte, care spre părere de rêu a dansatô-relor a trecut mai iute ca altă dată.

Sâmbătă la amiază, după încheierea adunării generale, o parte din public, care avea intențiunea să facă excursiune la mun-tele „Gaina“ la „têrgul moșilor“, a remas a se pregăti de cale, êr mulțimē, vr'o 120 în frunte cu vice-președintele Iosif Moldo-van, am plecat cu trenul spre Brad, centrul cultural românesc în fostul Zărând, acum com. Hunedôrei. La Baia de Criș vr'o 15 tineri, indignați de graba mașini-stului, au preferat a călători pedestru până la Brad, numai ca să nu fie împiedecați în contemplațiile mai de aproape a locurilor sfinite pentru români; astfel au peregrinat dela locul, unde „regele munților“ *Avram Iancu* și-a dat ultima resuflare, până la Țebea, unde-și află odihna vecnică la umbra go-runului secular, numit „gorunul lui Horia“.

La sosirea în Brad d-nii profesori ai gimnasiului, în frunte cu d-l director G. Pârâu și cu d-l protopop V. Dâmian, înso-țiți și de alt public, ne-au întâmpinat urân-du-ne un bun sosit.

Aici ne-am întrunit la o masă comună la care d-l învățător Petru Vancu a colectat în pripă suma de 64 cor. pentru masa stu-denților dela gimnasiul din localitate, legând astfel și o amintire de excursiunea nôtroză. După ce am vizitat gimnasiul, P. O. D. protopop și d-nii profesori ne-au condus la „Steamuri“, o fabrică unică în felul ei a unei societăți germane, care esplotertză bâte de aur dela „Barza“.

Direcțiunea acestei fabrici cu tôte afabilitatea ne-a pus la îndemână călăuzi, cari ne-au dat esplanțiunile necesare.

Am vèdut tôte lucrările, cari se fac de când se scôte piatra din bae, pisarea, spălarea, culegerea atomilor de aur, amal-gamarea cu mercuriu până să trâmite la topire.

La sosirea din băi, d-l profesor V. Bo-neu ne-a pus la dispoziție quartire.

Pentru tôte ostenelele și primirea cor-dială, primescă și pe astă cale, atât P. O. D. protopresbiter V. Damian, cât și d-nii profesori V. Boneu și c-ilați, mulțamitele nôtroz.

Pentru sêra ne-am întrunit êrăși în „Hotelul central“ la convenire, care s'a pre-făcut în petrecere cu joc până în zor de zi, când o parte s'a dus la tren, ca să pro-fiite și de scaldela din Vața, până la ple-carea și respective sosirea trenului dela 1 ôră, când cu toții ne-am împărșiat pe la căminele nôtroz, ducênd cu noi suvenirile cele mai plăcute.

Sylvan.

Anunț școlar.

Anul școlar 1902—1903 la gimnasiul nostru român gr. or. din Brad, se va înce-pe în 1 Septembrie st. vechiu. Inscribe-riile și esamenenele de emendare se vor face din 1—5 Septembrie v., êr elevii din cl. IV gimn., cari au obținutzăte 1 nesuf. au a se presenta la esamenul de emendare în 13 și 14 August st. v.

Tineri cari doresc a fi primiți în cl. I gimn. sêu și în clasele normalî adnectate, — sunt datori a-se presenta la direcțiunea gimnasială. însotți de părinții sêu tutorii lor provèduți cu estrase de botéz, cu testimoniile școlare din semestru ultim, eventual și cu adeverința de revaccinare.

În cl. I gimnasială se primesc numai acei elevi, cari au implinit etatea de 9 ani, d-er nu sunt mai bêtânî de 12 ani.

În privința primirii sêu neprimirii elevilor mai bêtânî de 12 ani, decide con-ferința profesorală.

Se atrage decî la acest loc, atențiu-nea părinților a-și aduce de timpuriu pe fii săi la școlă, êr nu după ce trec peste etatea prescrișă de lege.

Elevii din școlile poporale se vor su-pune unui esamen, și se vor primi după pregătirile lor în cl. III sêu IV normală, eventual chiar și în I gimnasială.

Gimnasiul nostru, deși nu dispune de capitale mari, totuși oferesce elevilor săi mai multe favoruri.

I. Didactrul peste tot, e foarte modest. — În cl. III normală nu e chiar nimic; în cl. IV norm. numai 6 cor. la an.

În gimnasiu, elevii de rel. gr. or. și gr. cat. din tractele Bradului și Halmagiului plătesc 16 cor. la an; streinii 24 cor.; pentru bibliotecă și unii și alții 2 cor., în fondul elevilor bolnavi 1 cor.

Acum se încheie și se plătesc în de-odată, cu ocaziunea scolarului, douăzeci și două jumătate la început, jumătatea a doua în luna lui Februarie.

Elevii sêraci, diligenți și cu purtare morală bună, se scutesc de didactru.

II. Elevii, în cas de bôlă, primesc medicină gratuită, și sunt vizitați gratuit prin medicul institutului nostru.

III. Toți elevii diligenți și cu purtare morală se bucură de ceva favor, sêu se eliberează de didactru, sêu se primesc la „Masa studenților“, sêu primesc ajutoare în bani, sêu din ofertele dela societatea de credit și de economii „Crișana“ din loc, din fundațiunea „Saguna“, sêu din fondul de „Premii“, cari sunt tot atâtea isvôre modeste ale institutului nostru.

Pe baza acestor favoruri, mă adresez câtră M. On. D. Inspectori districtuali și directori școlari, rugându-i cu totă onôrea ca: în interesul poporului nostru și al tinerimei noastre școlare, să binevoiesc a sfătui pe părinții elevilor să-și trimită pe fiii săi — la timpul prescrip de lege, — la institutele noastre de învățământ din loc. în gimnasiu, unde se împărțesc de mai multe beneficii, sêu și în clasele normale, unde au a se pregăti bine, și li se pune basă solidă pentru continuarea cu succes a studiilor, în clasele gimnasiale.

Brad, în 17 Iunie 1902.

stimător:

Georgiu Pîrîu,
director gimnasial.

Cuvânt funebru

rostit de I. Darin cu ocaziunea înmormântării învătătorului dirigent *Domețiu Dogariu*, întemplată la 19 Iulie (1 August) 1902.

„Ce te legeni, codrule,
Fără ploie, fără vânt.
Cu crângile la pământ?
— De ce nu m'ăși legăna,
Decă trece vremea mea!
Țiua scade, nôptea crește,
Și frunzișul mi-l răresce.
Bate vântul frunza în dungă,
Cântăreții mi-l alungă.“

Eminescu.

Slimași și triști ascultători! Cu dureroasă ocazie de față, fără voia mea și pôte nici tocmai potrivit cu obiceiul locului, mi s'au impus ca de la sine aceste cuvinte ale marelui cântăreț al nostru — Eminescu. Stând lucrul astfel, mă ved silit ca împrejurul acestor cuvinte să-mi țes trista mea vorbire de acum. Atunci sub codrul cântărețului nimit nu trebuie să înțeleg tânguirea codrului din tòmua târzie, când încep a bate vânturile reci și crude ale iernei, care îi rup multe ramuri și rămurele, ba și arbori întregi, îl despoie de frunza sa, podoba sa, și-l alungă cântăreții, desmerdarea sa; și trebuie să înțeleg nêmul nostru românesc cu tôte nevoile sale în timpuri de restriște și durere; în timpuri de redeșteptare și înaintare.

În înțelesul acesta de ce nu ne-am legăna și noi ca și codrul, nu de slăbiciune, ci îngândurați, când vedem că rënd pe rënd, unul câte unul, ni se duc dintre noi cei mai scumpi și mai iubiți ai noștri! De ce nu ne-am legăna, când bate vântul sorții frunza codrului nostru în dungă și cântăreții ni-l alungă; când ne răpesc apostolii noștri mari și mici din tôte părțile, cântăreții deșteptării și culturii noastre preste tot! Când vine dulcea primăvară, codrul își capătă frunza eră, cântăreții îi revin, și din nou rêsună glasul sêu de bucurie. Cântăreții noștri din trecut se duc ei ôre unde, dér paze să-i mai vedem, să-i întinsum și să-i mai auzim! De ne-au făcut cum-va vîrul dintre ei și vre-un rêu, legea lui Isus dîce: să-i iertăm, de ne-au făcut însă bine: plângem cu durere după ei și greu ne mângăiem și ajutăm în lipsa lor!

Nu mai decât taina vieții ne pune o pildă înainte prin tristul cas de față. Adî erăși o crenguță și încă una dintre cele mai mari și mai nobile ale codrului nostru s'au rupt de noi prin vântul sorții nemiloșe, și acum stă culcată la pământ. Tulpina, de unde s'au rupt, simte mare durere și amar plângem după ea. Până ce va crește alta în locul ei de aceeași valoare, mai trebuie vreme; până atunci vântul rupe alta și astfel durerea nu scade nici odată dintre noi.

Multe păserele în codru, mulți copilași de ai D-Vostră își vor fi aflat odihna, mângăierea, leagănul și scutul pe această

nobilă crenguță. Și cu multă bunăvoință și grijă i-a scutit de ploi, de furtuni și de ômenii răi. Dér decă unele dintre ele își vor fi făcut și cuibul pe această crânguță, decă mulți dintre copilașii D-Vostră își vor fi întemeiat căsuțele și fericierea lor numai pe temeul cunoștințelor câștigate de la densusul! Vor fi pe departe aceia, dér pôte și aici se vor afla și inima lor recunoscătoare în taină.

Nu știu, decă toți vor fi avut sêu vor avé vre-o recunoștință de bună găzduire ce au avut-o pe această rămurică! De nu vor recunoște toți dintre ei binefacerea primite de la ea, mărturisesc eu, tot ca rămurică vecină cu ea de atâtea ani; de nu va fi de ajuns această veți mărturisii toți dintr-o D-Vostră, vor mărturisii toți câți l'au cunoscut, căci cu toții suntem rămurele ori vlăstari — surori și frați din pomul cel mare al neamului românesc.

Câte-odată rămurelele din pom se mai și isbesc, sêu se lovesc ori se frécă unele de altele din pricina vântului, care la face și rêu și bine: bine le face așa, că le mai scutură de omiđi și rêu le face, când le frécă și le alungă cântăreții dintre ele. Aci înțeleg pe ômenii cu dăruverile și frecările dintre ei, ér sub vânt neînțelegerile dintre ei și acestea mult rêu le pricinuesc lor pe lângă prea puținul bine ce li-l dau în schimb.

Acum se schimbăm și noi rămurelele cu cântăreții codrului.

Cu cântăreții are codrul nostru, dér pôte că cei mai însemnați sunt *preoții și învățătorii* de tôte gradele. Ei ca și rëndunelele sêu ca ciocăria plugarului trebuie să se scole de diminșă și săi deșteptate din somn pe cei-ce dorm: unii pe cei mari, alții pe cei mici și împreună și în bună înțelegere să facă bine la ômenii, ca astfel să nu se mai tânguesc codrul, că țiua scade, nôptea crește și frunzișul îl răresce. Să crească țiua și nôptea să scadă: să se înmulțescă lumina și cultura și să scadă întinericul și neînțelegerile între ômenii!

Scumpul nostru răposat de adî fie ca rămurică, fie ca un cântăreț din codrul nostru, adecă ca învățator în această frumoasă comună, multe păserele a legănat, a scutit și le-a apărât de rêu; mulți copilași de ai D-Vostră i-a deșteptat și cu multa rîvnă i-a îndreptat pe calea virtuții și a luminei dumnezeesci, ca astfel cu demnitate să trăiască în lume și pe cale onestă să-și câștige în lume pânea cea de tôte țilele.

Și era mare maestru răposatul într'ale școlii; ca el mai puțin tei. E convingerea mea întemeiată și nestămatată. Decă cine ce va vré. Vrednicul dascăl *Domețiu Dogariu* într'o mână purta lumina și condeiul și în cea laltă virtutea, și din tôte împărția necontentit și din abundență ori pe unde ajungea. Unde nu ajungea cu cuvântul, trimetea în scris. Și mult a scris răposatul: cărți didactice bune, tractate pedagogice de interes general, scrieri populare destul de interesante și folosite de poporul nostru. Mulți s'au împărțășit din munca lui rodnică în decurs de 37 ani, cât a funcționat densusul ca învățator.

Răposatul făcea parte din pleiada de vrednici dascăli din era ceva mai veche a dezvoltării noastre culturale actuale. În deosebii ce vè privesce pe D-Vostră, Româniul săceleni, răposatul mai era singurul din acea cunună de harnici dascăli, ce i-ați avut în trecut, cum era de pilda: Teslovanu, I. Dorca, I. Petric, Anastase Bărsanu și alți câți-va.

Harnicia și cunoștințele lor întinse și practice n'au fost o binefacere numai pentru D-Vostră Săceleni, ci ele s'au întins ca o ploie mănioasă în timp secetos până în cele mai mari depărtări ale neamului și ale patriei noastre.

Acum pierce ca fumul ori ce îndoială dinaintea noastră. Sute și mii de fi ai D-Vostră, ba cei mai mulți dintre D-Vostră înșivă v'ăți adapat împreună din fântâna cea nesecată a cunoștințelor și faptelor acestor nenitați dascăli; sute și mii, ori pe unde îi va fi dus sôrtea, își vor aduce cu drag, cu recunoștință și cu pietate aminte de scumpii și prețuiții lor dascăli de odinioară.

Dér decă răposatul era un adevărat și harnic dascăl românesc, era și un bun și devotat părinte până la ultima jertfă familiei sale, pe care a iubit-o și îngrijit-o ca pe ochii săi din cap.

Tot astfel era densusul și ca membru al acestei parohii, ca membru al reuniunii, apoi al conferenței noastre învățătoresc din împrejurimea acestei în sfârșit în ori ce cerc de activitate publică și privată.

Dându-ne pe scurt sémă de pierderea ce am suferit acum, vom constata că:

Școlă română a pierdut în dascălul *Domețiu Dogariu* pe unul dintre cei mai deștepți și însuflețiți apostoli ai ei;

Noi colegii săi de aprôpe și din depărtare am pierdut pe unul dintre cei mai harnici și mai devotați interpreți ai întereselor noastre învățătoresc.

Comuna această un bun pilduitor la vreme de grea încercare;

Familia s'a a pierdut scutul și razi-mul ei;

Cunoscuiții săi un bărbat sincer și fără viclesug;

Eu am pierdut pe un ortac harnic de muncă, pe un însoțitor credincios în calea mea, și nu mă pot mângăia de pierderea lui, precum nu se putea consola Calipso de depărtarea lui Ulysee.

Cu alte cuvinte codrul nostru a pierdut o ramură trainică și vênjôsă, care împreună cu cele lalte ramuri ale lui înfrunță cu putere furtunile năvalnice ce încercă țilnic să-l rupă și să-l culce la pământ. A pierdut o ramură, care da roduri bune și alese, din cari mulți s'au înfruptat. În același timp codrul nostru a pierdut un cântăreț vestit al deșteptării sale. Și în urmă ce-a rămas? Jale, regret și durere de ajuns.

Mâna sorții a lucrat așa, destinul a dispus și prevedința a făcut, cum a vrut.

În fața acestei triste stări și constatări cu inima înfrântă de durere ne luăm ultimul adio de la răposatul și împodobit cu meritele sale câștigate cu zel și demnitate între noi, ca și pomul încercat de roduri bune, să-l lăsăm a porni pe calea vecinicei, pe calea ce duce de-a dreptul la tronul dumnezeirii, spre a-și lua aici plata și rêsplata meritată după vrednicia sa și cununa cea nevestejită

Că nu e bine să plece omul gol de aici pe ceia cea mai lungă și mai necunoscută, ce o face el în lume. Pentru trup e cea mai scurtă și mai neobositore — de acasă și până la grôpă, pentru suflet, partea cea mai aleasă din el, e cea mai lungă și mai anevioasă, dér pôte cea mai fericită.

Vine-un fiu din depărtare cu o cunună de fapte bune spre casa părintescă, spre casa Tatălui ceresc.

Dômne, prea bunul nostru Părinte, cu ferbinte rugăminte stăm toți înainte Ta și cucernic Te rugăm a-l primi între aleșii Tăi și al pune: unde nu este durere, nici întristare, nici suspinare, ci viață fără de sfârșit. Dă-i lui în schimb o cunună cerească pe capul sêu, că întru ale Tale a lucrat; binecuvânteză munca sa de pe pământ și fă Dômne ca la vreme să dea roduri bune spre folosul nostru și spre mărirea Ta. Pe noi pe toți ne mângăie, ér pe cei mai scumpi ai casei sale, familia sa, binevoiesc a o lua sub sfânta și înțelepta Ta grijă și pază, Amin!

Esposițiile industriale din Sibiu.

(*Termin prelungit*).

Prin adresa noastră cu data 20 Iulie n. c., am rugat primăriile noastre comunale respective oficiile parohiale, ca în scopul asigurării bunei reușite a esposițiilor noastre industriale, ce se vor aranja în luna Octomvrie c. aici în Sibiu, să binevoiesc:

1. a lucra la instituirea a câte unui comitet din familiile fruntașe, cari sub conducerea celei mai cu vază din comună să adune, pe lângă consemnare, obiectele vrednice de espus;

2. a crea din mijlocele comunei câte unul sêu mai multe premii în bani, premii cari să porte numele comunei și să se decernă fie pentru produse din industria profesională, fie din cea de casă;

3. a stăruii pe lângă junii (feciorii și fete) din comună, să se deprindă sub conducerea celui mai destoinic în jcurile usitate în comună, cu cari să se producă la sêrbătorile împreunate cu esposiția, și în fine.

4. a ne transpune până la 15 August a. c. raport despre tôte cele duse în îndeplinire.

Având în vedere, că din mai multe părți suntem rugați a mai amâna terminul pentru înaintarea raportului — ne luăm voe a vesti pe toți pe cari îi privesce, că prelungim prin această termenul de 15 August până la 1 Septemvrie n. c.

În ce privesc îndeosebii esposiția din industria profesională (meserii), la această se primesc ca ôșpeți meseriași de-ai noștri din ori-care localitate cu adausul însă, că esponenții afară de Sibiu nu vor primi premii în afară de cazul, că vor unul din institutele noastre de credit sêu din comunele noastre destinéză premiile de ele create anume pentru meseriași din partea locului.

Diplome însă vor primi toți. Dispozițiunile privitoare la trimiterea obiectelor etc. le vom publica ulterior.

Sibiu, 5/18 August, 1902.

Pentru comitetul aranjator al esposiției:

Demetriu Comșa,
presid. Reun. agricole.

Victor Tordășianu,
presid. Reun. meseriașilor român.

Literatură.

A apărut:

Episcopii Petru Paul Aron și Dionisiu Novacovici, sêu Istoria Românilor transilvăneni de la 1751 până la 1764, de *Dr. Augustin Bunea*, canonic metropolitan. Cu 250 documente române, maghiare, latine, franceze, italiene și germane, publicate în întregime ori în extras. *Blașiș*, 1902. Tipografia seminarului archidiececan.

Cartea această, pe care am anunțat-o deja și în care găsim o adevărată comoră de material istoric adunat cu sîrguință de albină de câtră învățatul canonic, etă că a apărut țilele acestea și se pôte procura la autor în *Blașiș* (Balázsfalva) cu prețul de 4 cor. 50 bani (pentru România și țel). În adevăr, considerând hârtia bună, tiparul elegant, garmond și petit și mărirea cărții (516 pagini), precum și valoarea ei extraordinară, ne mirăm, cum de i-s'a pus un preț așa de scădut. — Nu ne îndoim decă, că toți aceia, cari se intereséză de trecutul dureros al poporului român din Transilvania, acoperit în mare parte de întunecac, se vor grăbi a-și procura această importantă lucrare.

Câte-va momente din începuturile bisericei române, de *C. Auner*. *Blașiș* 1902. Tipografia seminarului archidiececan. O broșură de 110 pagini. Prețul 20 bani.

NECROLOG. *Dimitrie Petrescu*, mare comerciant în Bucuresci, ofițer al ordinelor „Steaua României“ și „Corona României“ a repausat în Pilsen (Boemia) la 13 August st. n. în etate de 56 ani și a fost înmormântat la cimitirul Șerban-Vodă (Bellu) în 19 August st. n. Îl jălesc Maria D. Petrescu, Dimitrie și Elena D. Petrescu, Sultana Paraschivescu, Maria A. Gheorghiu și Ana Niculescu.

— *Valeria Mitică Cucu n. Neguț* a încetat din vieță la 22 August în etate de 16 ani, în primul an al căsătoriei sale în Brașov. Rămășițele pământesci ale decedatei se vor depune spre vecinică odihnă în cimitirul bisericei Sf. Nicolae din Prund, Duminecă în 24 August st. n. la ôrele 3 p. m. O jălesc Mitică Cucu ca soț, Irodion și Reveica Neguț ca părinti, Maria m. Rădulescu, Elena m. Argintaru, Iancu, Efosina, Costică, Eugen și Victoria Neguț ca frați și surori, Ion Rădulescu și Florea Argintaru, cumnați, și numeroșe alte rude.

Despre credințele deșerte ale țeranului român.

Disertațiune ținută de învățătorul *Isidor Dopp*, în 3 August n. 1902 în Bandul de Câmpie. la adunarea generală a despărțământului XXIV al „Asociațiunii pentru cultura și literatură poporului român“.

— Fine. —

Decă în timpul descântecului baba cască într'una și cărbunii se duc la fundul vasului, toți sunt încredințați cum-că pătimașul era deochiat.

Tot cam în felul indicat mai sus se fac și descântecule pentru a-se mărita o fată, cuvintele ce se folosesc însă prin unele locuri sunt acestea:

„Foc, focșorule,
Tu te-i învêli,
Eu te-oi desvêli;
Te-i face șerpe, bălaur
Te solzi de aur;
Cu-l duce la ursitorul meu
Care e de Dumneșeu dat
De ômenii buni îndemnat,
Ca să-l vîz de la masă ședând,
Vn bun bînd,
Pâne albă mîncând,

In brațele lui eu ședând;
Pe pernă culcat,
Să-l aduc printră păduri fără sine?
Și pe drum fără rușine
Ca să mă iasă pe mine“.

Înainte de a isprăvi cu acest tractat scurt despre deochi, în care am arătat și modul în care se face descântecul, vrău să arată onoratei asistente prin un scurt exemplu efectul descântecului, ce de comun se întâmplă în poporul nostru.

În România, locuitorul Ioan Petrescu din comuna Crevedia, județul Ilfov, suferia de cât va timp de friguri. Sfătuit de mai mulți săteni să se lase a fi descântat și a i-se da doctorii de către femeia Maria Marinescu din aceeași comună, femeie un fel de doctor al comunei, nenorocitul prufese și luând ca medicament nisece prafuri, de odată simți, că îi e și mai rău, ér peste 20 minute muri.

O altă credință deșartă foarte răspândită mai este și credința despre „Strigoii“.

Așa ne-am obișnuit cu acest cuvânt, încât pare că la auzul lui un ce necunoscut ne cuprinde firea și, fără ca să vrem, ne face a tresări.

Țăranul român crede cum-că cel ce prinde șerpe până'n sf. George — și-i taie capul cu ban alb (pițulă), în gură dacă-i pun aiți și-l duc la biserică în ziua de sf. George, acela vede strigoile, le cunoșce. Mai departe, decât în noaptea de sf. George te culci sub vr'o grăpă părăsită, încă vezi strigoile.

Strigoii se poate cunoște pe ochi, căci are ochii roșii, carii lăcrămeză mereu, și are un fel de codiță.

Strigoii, decât mure, se se întorcă cu fața în jos în sicriu, se i-se pună ace în urechi și aiți în gură, căci alt-cum se scoldă, vine ceasă, bate, omără copii, boi, vaci și tot ce-i ese în cale, că el se poate preface în lup, epure, căne, pasăre etc.

Nu numai țăranul român credea în strigoii, ci după cum ne putem convinge din actele vechi aflate în arhiva din comitatul Tolna, înasăi justiția era întunecată, era ignorantă. Așa de exemplu de la 1713 până la 1757 s'au judecat în acest comitat 25 de procese al căror sfârșit, spre rușinea stăpânilor din veacul trecut ai comitatului, în cea mai mare parte au fost condamnări la moarte prin ardere.

O atare victimă a stupidității de atunci a fost moșa Ecaterina Lengyel.

În procesul contra ei, chiar fiică s'a proprie a mărturisit despre dânsa, că adese-ori mamă-sa i-a povestit știința ei vrăjitorască. S'a lăudat, că în câmp ei îi vorbesc mai tôte firele de ierbă, tôte își spun numele, și la urmă glăsuiesc un fir mai înălțat. A mai spus fiicei sale, că la césul morții se o stringă de degetul cel mic, căci altfel nu va putea muri. În preajma morții se-i pună o mătură în mână, și când sufletul o va părăsi, va începe mătura să joce.

În urma acestor mărturisiri, tribunalul a adus sentința, ca respectiva moșă din D—Földvár, întâi să fie supusă la torturi și în urmă să fie arsă de vie. Torturile se făceau așa, că o desbrăcau în pielea golă. Îi suceau degetele cu clește de fier infierbântate și mai pe urmă o întindeau pe o formă de cal în chipul cel mai îngrozitor și-i dădeau foc să ardă.

Femeile acuzate de farmecătorie, după cum sunt și astăzi, erau acelea, cari vindeau bolnavi cu erburii și cu unsoari; câte una din ele se lăuda, că are o putere supranaturală și că une-ori — ca femeile, când se supără pe vre-un muritor, — își băteau gura. Apoi cu astfel de ocaziuni, pe temeiul vre-unui cuvânt amenințător, ajungeau să fie bănuite, că seiu nu numai să vindece, dér chiar și să strice, că au comunicări cu dracul, ș. a. Astfel s'a lăsat în poporul ingrozitor credința, că aceste femei vrăjitoare sunt strigoii.

Între credințele deșarte ocupă loc de frunte, în unele locuri — și Băbăruga. Acest act se sêvêrșese în anumite bătăburii, dér mai ales în timp de secetă, când o fetișoră e îmbrăcată în mlădițe tinere și colindă întreg satul, din casă în casă, cu o

dróie de co,ii în urma ei, exprimându-se cam așa :

Plóie Dóme plóie,
Plóie cu șiróie,
Pâmêntu să 'nmóie !...
Plóie Dóme plóie
Plóitá curatá,
Din cer strátatá,
Fără pic de piétrá.

La fie-care casă, biata Băbăruga trebuie să sufere a i-se turna pe cap 2—3 găleți de apă. Poporul crede, că Dumneșeu ascultă rugăminta Băbărugei și nu peste mult va și ploua.

Mai tôte credințele acestea sunt lucruri, cari ne pun în potrivă cu Dumneșeu. Babe îmbetrânite, cari cum se dice și-au trăit trairul și și-au mâncat mălaiul, în bosconiturile lor și chiamă în ajutor spirite necurate, bine sciind, că la lucruri rele bunul Dumneșeu nu le ajută, căci uitasem să vé spun, prin vrăjire poporul își inchipuia un lucru supranatural. A despărți pe doi soți, séu pe două persoane de sex divers, ce se iubesc și vréu să se căsătoréscă, a lua laptele dela vacă, a lua somnul copiilor de țită, a-i răpi de lângă sinul mamei lor acesta este scopul vrăjitorilor.

În comuna S., era o familie foarte fericită. Cértă în casa lor nu era, batjocura și ura aicea n'aveau loc. O babă și-a propus să strice casa, și a stricat-o. Într'una din zile, când soțul ei lipsia dela cămin, se duse baba la nevastă și-i spune, că bărbatul séu stă în relație de dragoste cu alte femei și că pe ea n'o mai iubesc, că doră satul întreg o scie. A sfătuit-o bătrâna, că de sérul, când va dormi, să-i taie 2—3 fire din pèrul capului și pèrul capului tăiat, să-l ducă ei....

— „Ei, lasă numai, dragă, că dreg eu tôte“.

Nu mult după acesta se întâlnește cu fericitul om. — „Măi Simióne! Tu scii, că eu sciu multe. Ecă-ți spun și ție una; se scii, fétul meu, că la noaptea, când vei dormi, nevasta-ți va tăia grumazul. Tu însé se bagă de sémă, puiul mamei, că Linuța ta s'a îndrăgostit foc în Petrea lui Chirilă“.

Ne putem inchipui urmarea. Când Linuța vré sé-i taie bărbatului din pèr, sare speriat.... prinde briceagul nevastei.... aruncă o privire de nebun.... și dá sé-i taie beregata. A fost un lucru dumneșesc, că nu i-a tăiat-o, dér clipe bune în casa aceea n'au mai fost. Cásnicia s'a stricat și drept urmăre a șiretlicului băbesc a urmat divorț pentru vecie.

Onorată adunare!

Am încercat ca în câte-va cuvinte să arăt a parte din ranele națiunii, cari rane sunt a-le nostre ale tuturor. Ar fi vremea, ca să mai lăsăm la o parte momentele băbesci, căci până când noi furăm vremea lui Dumneșeu cu vrăji, farmece, faceri și desfaceri etc. până atunci buruiana crește în locurile nostre și țarina vnesce de cuate. Până când noi petrecem în nescire, un Umlauf, un Eder și alții, cari nici nu ne cunosc, ne arată cu degetul străinilor, dicénd, că: Românul e bețiv, leneș și trândav, că Românul e fricos, taie fugă și papă lapte.

Și acuma în sfârșit după-ce judecarea lucrării mele o las în voia onoratei asistente, ultimele cuvinte de încheiere le adresez femeii române.

Mamă română! — Pe suflet îți zace creșterea coriilor ței. Cresce-i în frica lui Dumneșeu, cu respectul față de trecutul vieții nostre și cu nădejde și curagiu în viitor, dá-le minte, învața-i a fi harnică, și mai presus de tôte dá-le carte, căci „Un om fără învățatură e ca soldatul fără sabie, ca țarina fără plóie, ca un car fără roțe, ca un scriitor fără condei“ — dice Abraham a Santa Clara; poetul nostru însă dice:

„Oh mame! Cresceți mame să scie da viață
„La fapte glorióse, la fi cu inimă marí,
„Că numa 'n voi mai este o rază de speranță,
„Luceferi dulci în noaptea din timpii seculari!“

Murș-Oșorheiú, 27 Iulie 1902.

Isidor Dopp,
învățător român.

ULTIME SCIRI.

Viena, 23 August. Despre rezultatul conferenței de erti în cestiunea pactului, nu se scie nimic pozitiv. Din partea ungară se păstréază cea mai strictă tăcere. După scirile venite din partea austriacă, guvernul austriac ține morțiș la urcarea vămilor industriale, cari pentru Austria sunt de mare însemnătate. Se speră, că desbaterile vor avé bun rezultat.

Haga, 23 August. Întrevederea între generalii Botha, Dewett, Delarey și între Krüger a fost furtunosă. Krüger a împutat generalilor, că au renunțat la apărarea independenței țérilor. Generalii s'au apărat, arătând bătrânului ex-președinte imposibilitatea în care se aflau de a mai continua răboiul.

ECONOMIA.

Curățirea sémintei de trifoiú.

Mai înainte de asta cu câți-va ani, nu prea întrebău nici neguțătorii și economii, cum să curățé sémintă de trifoiú e bine curățită de aurelie, ci o cumpérau fără multă controlă, numai să fi fost cât mai frumósă la vedere. Astăzi însă sunt mai cu băgare de sémă atât neguțătorii, cât și cumpératorii, pentru-că s'au cam păcălit atât unii, cât și alții.

„Aurelia“ este un fel de parazit, care creșce odată într'o măsură mai mare, pe acolo il face de pierce cu desêvêrșire în timpul cel mai scurt. De aceea economii de rând mai numesc parazitul „rîia trifoiului.“ Sémintă „aureliei“ are multă asemênare cu a trifoiului, din care causă nici nu o poate cunoște fie-cine.

Fiind-că parazitul susnumit a făcut în timpul din urmă multă stricăciune cultivătorilor de trifoiu, în cele din urmă s'a vădut silit chiar și guvernul, ca să controleze mai de aproape sémintele de trifoiu puse în vânzare. Astfel prin art. de lege XII din 1894 § 51 și XLVI din 1895 se urmăresc și pedepsesc aspru acei neguțătorii și economii, cari pun în vânzare sémintă necurățită bine de „aurelie.“ De aceea în înțelesul legilor de mai sus, sémintă pusă în vânzare trebuie să fie examinată de o stațiune de controlă de ale statului, după care prin gura acului se trage o síoră, ér capétul aceleia se plombéză.

Mésura acesta luată din partea statului e de mare însemnătate pentru cultivătorii de trifoiu, cari până acum trebuiau să cumpere tot felul de sémintă necontrolată, ba une-ori chiar amestecată și cu nășip mai fin, bine ales și cernut.

Neguțătorii de séminturi sunt astăzi foarte băgători de sémă la sémintă ce o cumpără, de o parte ca să nu pótă fi urmăriti și pedepsiți din partea statului, de altă parte pentru-ca să nu-și compromită nici firmele lor, pentru-că economii, cari cumpără odată asemenea sémintă, pe viitor de sigur că se vor feri de a mai cumpéra dela același neguțător. De aceea și neguțătorii vesăți fac astăzi o adevérată gonă, ca să pótă cumpéra și ei sémintă naturală cât se pôte mai curată de gozuri.

Mai înainte atât neguțătorii de pe la noi, cât și cei din străinătate, cumpérau sémintă de trifoiu de pe la cultivătorii, așa brută séu naturală. După aceea se apucau și și-o alegeau ei cu ajutorul unor anumite triere, după cum le plăcea. Astăzi însă și față de sémintă brută cultivătorul trebuie să stea bun, că de pildă în-

tr'un chilogram nu sunt mai multe ca 10 grăunțe de „aurelie.“

În urma măsurilor luate în timpul din urmă atât din partea guvernului cât și din partea neguțătorilor de séminturi, apoi în urma diferitelor triere aflate în urma urmă pentru curățirea sémintelor de trifoiu, se pôte dice, că astăzi nu mai mai pôte apare pe piață sémintă, care să nu fie pe deplin curățită de gozuri. Dacă totuși mai sunt economii, cari séménă și acum asemenea sémintă necurățită, apoi aceia sunt chiar ei însiși de vină, fiind-că o cumpéri astfel mai cu sémă de pe la unii cultivătorii, cari n'au mijlocele de lipsă pentru a o pôte alege cum se cade.

Urmarea necontrolării sémintelor de trifoiú, începe a-și aduce fructele sale stricăcióse, deóre-ce s'a constatat pe mai multe locuri câmpuri întregi molipsite cu aurelie, așa că economii, cari sunt mai réu atinși de acea nenorocire, strigă în gura mare oficiilor de controlă comitatense, ca să aplice fără amânare dispozițiunile art. de lege XII din 1894 § 51, prin care „fie-care proprietar este obligat, ca după ivirea „aureliei“ în trifoiștile sale, să ia măsurile de lipsă pentru stérpirea ei grăbnică pe întreg teritoriul proprietății sale“.

— Mai deunăci m'am întâlnit cu un metin din comitatul Sibiuului, care asemenea mi-se plâmbu, că „aurelia“ îi nimicesce trifoiștile. — „Să fi fost al naibii ăla, care a născocit mai întâi și séménatul trifoiului, că mi-am umplut o grădină de mare preț și plină de pomi tineri cu „rîie.“

— „Să nu fi cumpérat sémintă necontrolată de pe la necunoscuți, ci din bolte, de cea plumbită“, i-am răspuns eu, dându-i câte-va povețe cu privire la stérpirea aceleia, apoi apostrofându-l în glumă cu proverbul: „Scumpul perde, leneșul alérgă“

În adevér, că economii, cari séménă astfel de séminturi își fac daune în două privințe: de o parte adună nutreț puțin, de altă parte își molipsesc întréga lor cultură cu acel parazit, care după-ce se încuibéză odată pe loc, anevoe se mai pôte stirpi.

Curățirea aureliei și a altor gozuri din sémintă de trifoiu se face în mai multe feluri. Economii mai de rând aleg sémintă numai în nisece ciururi simple de mână, proprietarii mai mari o aleg în trierele lui Thal-mayer, cari au țesătură de 22 fire de sirmă pe centimetrul cubic și se pôte curăți câte un hectolitru pe oră, ér neguțătorii mai mari de séminturi, mai aleg sémintă de trifoiu și cu ajutorul unor mașini mai perfecționate.

Sunt unii neguțătorii, cari cumpérá sémintă de trifoiu numai așa brută de pe la economii și apoi o trimit la anumite institute de curățit, cari pe lângă o anumită taxă li-o esaminéză și curățá, dându-le totodată și certificatul necesar pentru a o pôte vinde în neguțătorie.

Cu cât o sémintă de trifoiu e mai bine desvoltată și mai mare în grăunț, cu atât se pôte alege mai ușor și mai bine, și din contră: cu cât aceea e mai măruntă, cu atât tocmai ea multă ca goz sub ciur, în ceea ca și la grăunțele de bucate. De aceea cumpératorii sunt cu mare băgare de sémă la acesta împrejurare.

Încercările mai noue făcute cu privire la curățirea sémintelor de trifoiu au dat următoarele rezultate: 1) 692 chilograme sémintă naturală de prima calitate, au dat 676 chlg. sémintă alésă, séu 97.68%, 2) 200 chlg. au dat 187 chlg. séu 93.60%, 3) 71 chlg. au dat 65 chlg. séu 91.54%, 4) 364 chlg. au dat 313

chlgr., séu 85.98%. Din citrele acestea se p6te vedé, c6 cu c6t sémint6 e mai bun6, cu at6t cade mai puțin6 sub ciur și cu at6ta apoi și procentele de perdere sunt mai micé.

Curățirea sémintelor de trifoiș se impune în timpul de astăđi cu at6t mai v6rtoș, c6 de-odată cu importul sémintei de trifoiu american6 s'a imp6m6ntenit, ca și filoxera din vii, „aurelia americană” (cuscuta racemosa), al gr6unț e mai mare ca al celei dela noi și prin urmare e cu mult mai greu de ales.

Economii noștri, caré se ocup6 cu cultura trifoiului, vor lucra decé tare înțelepțese, decé vor fi c6t se p6te de b6gătoré de sémă la sémint6 de trifoiu, pe care voesc s6 semene, de 6re-ce dup6 cum au putut vedé din cele espuse, și aci s6 adevereșce proverbul bine cunoscut: Ce sameni aceea r6șare.

Ioan Georgescu.

Insciințare.

„Reuniunea femeilor rom6ne din Brașov” a inființat, dup6 cum se știe, un internat. cu scop de-a instrui fetițe din clasa de mijloc a societ6ții rom6neșci în menajul casei, precum și în diferite lucruri de m6n6, ce cad în sfera unei bune economé. Reuniunea întreține și subvenționez6 acest Internat cu o sum6 considerabil6, numai ca s6 p6t6 primi fetițe cu taxa c6t se p6te de sc6dută.

În acest internat se înv6ț6: a) a preg6ti tot felul de m6nc6ri; b) a sp6la și a c6lca tot felul de albituri; c) a croi și a c6șe cu mașina tot felul de albituri și vestimente; d) a cultiva legumi, și e) regulé igienice.

Pentru completarea cunoscințelor c6știgate în școl6, s'a introdus și o școl6 de repetiție prev6dută în legile statului pentru copile dela 12—15 ani.

În ac6st6 școl6 se va p6pune:

Limba rom6n6	în 2 curs.	6 2 6re pe s6pt.
Limba maghiar6	2	” ” ” ” ”
Limba german6	2	” ” ” ” ”
Aritmetica	2	” ” ” ” ”
Istoria și Geografia	2	” ” ” ” ”
Istoria nat. și fizica	2	” ” ” ” ”
Religia	2	” ” ” ” ”
Desemnul	1 curs.	1 ” ” ” ”
Scieria	1	” ” ” ” ”
C6nt6ri	1	” ” ” ” ”
Gimnastica	1	” ” ” ” ”

În acest „Internat” se primesc fetițe rom6ne, caré vor fi absolvit cel puțin 3 (trei) clase primare și vor fi împlineți 12 ani.

De 6re-ce prin reorganizarea cea nou6 a instrucțiunei, num6rul 6relor s'a înmulțit în mod considerabil, de 6ceea s'a statorit pentru completa întreținere și instrucțiune taxa de 14 fl. pe lun6, pl6tit6 anticipativ.

Fetițe orfane și s6race pot fi primite gratuit în „Internat”.

Fetițe din Brașov, caré vor voi s6 petrec6 numai peste đi în „Internat”, pl6tesc pentru tot6 instrucțiunea și pentru pr6nț și ojin6 c6te 10 fl. pe lun6.

De 6re ce num6rul elevelor at6t al celor cu plat6, c6t și al bursierelor este restr6ns, de 6ceea se invit6 p6rînții și tutoré a se anunț6, respective a înainta petițiunile înzestrate cu testimoniu de paupertate și cu actul de botez la subscrisa p6ședint6 p6n6 în 20 August st. v.

Primirea elevelor în „Internat” se va face dela 25 August incolo.

La primire are s6 aduc6 fie-care elev6 albiturile și vestimintele necesare, precum și așternutul de pat.

În leg6tur6 cu acest „Internat” Reuniunea în anii trecuți a inființat și un „Orfelinat” pentru fetițe orfane și s6race dela 6—12 ani; aceste fetițe primesc întreținerea complet6 pe speșele reuniunei și sunt obligate a cerceta școléle rom6ne gr. or. din loc.

Petițiunile pentru primire sunt a-se adresa p6n6 la 20 August st. v.

Informațiuni mai de apr6pe se pot primi dela p6ședinta reuniunii și dela actuarul acesteia.

Agnes Dușoiu, Lazar Nastasi,
p6ședint6. prof. gimn. și actuarul reun.
(507. 1—2.)

MULTE ȘI DE TOTE.

Scamatoria Sultanului.

Marele scamator frances Joué fusese chemat de un Sultan turcesc, ca s6 de6 cea mai frumoș6 reprezent6țiune, pe care o știe el. La sfirșitul reprezent6țiunei îns6 care de altfel fusese escelent6, sultanul nefind mulțumit în de ajuns cu cele v6dute, aduse doi copii și spuse scamatorului s6 le taie capetele și apoi s6 le pun6 6r6și la loc, aș6 ca copiii s6 nu simt6 nici o durere. Scamatorul nu încercase nicé odat6 lucrul acesta și la început remase speriat. Dér dup6 c6t6-va vreme de g6ndire afl6 mijlocul de lips6 și ce f6c6 ce nu f6c6, lu6 o sabie și trase cu ea peste g6turile copiilor. Copiii r6maser6 nemieșc6ți f6r6 capete, de-6rece acestea erau c6c6ute jos întrun coș. Peste c6teva minute scamatorul lu6 capetele din coș le puse la locul lor și printr'o dib6cie a sa ar6t6 Sultanului, c6 capetele au fost t6i6ate într'adev6r și acum fiind puse la loc, copiii sunt reinviați. Acest lucru pl6cu foarte mult sultanului, l6ud6 pe scamator și-i dete mulțime de bani.

Acum îns6 voi și el s6 încerce lucrul acesta. Lu6 o sabie și t6i66 într'adev6r capetele copiilor, pentru a le pune și el la loc și a reinvia copiii, cum f6cuse scamatorul. F6r6 îndoial6, c6 lucrul acesta f6 peste putinț6, și copiii r6maser6 pentru tot-d6una morți cu capetele t6i6ate.

Puterea privirei.

Renumitul dresator de lei, Englesul Ambourgh, f6 întreb6t într'o đi, c6nd se g6sea într'un restaurant, cum p6te el numai cu privirile sale s6 țin6 în respect fi6rle s6lbatice.

— „Despre puterea privirilor mele, v6 veți convinge îndat6”, r6spunse el.

Đic6nd aceste cuvinte, merse spre un b6rbat, care sta la o mas6 vecin6 și spuse celui pe care îl întreb6se:

— „Veđi pe omul acesta? Eu îl voiđ face s6 vin6 imediat la mine, f6r6 a vorbi nici un cuv6nt cu el.”

Ambourgh încep6 apoi s6 se uite în ochii str6inului dela masa vecin6. Dup6 un moment, str6inul se scul6 de la mas6 și plec6 în direcți6 în care se ducea dresatorul. Dresatorul într'un r6nd se opri și aștepta pe str6in care condus de puterea privirilor sale trebuia s6 sosesc6 l6ng6 el. C6nd ajunsese str6inul l6ng6 Ambourgh, își ridic6 repede m6n6 și-i trase o palm6 sdrav6n6, spun6ndu-i f6rte liniștit:

— „Đec6 te vei mai juca cu mine. imediat vei primi și o a doua palm6!”

De at6nd6 Ambourgh n'a mai încercat nicé odat6 s6 fac6 prob6 cu 6menii despre puterea privirilor sale.

C6ș6toriți

De la 15 p6n6 la 21 August.

1 Chindea D6mian gr. or. friseur, cu Szeniz Rosalia Gizella rom. catolic6 Brașov. 2) Michael Putz rom. cat. croitor în Z-embolya cu Maria Rosa Gerber ev. A. C. Brașov 3) Gheorghe Clipea gr. or. lucr6tor. cu Paraschiva Cr6ciun gr. or., Brașov 4) Niculae Popovič gr. or. calf6 de timpular cu Paraschiva Rusu, gr. or. Brașov 5) Constantin C6rștoloveanu, gr. or., calf6 de pal6rier cu Maria B6dițoiu gr. or., Brașov. 6) Taufér Dezs6 Karoly, rom. cat., comerciant Clușiu, cu Adelheid Wollanka ev. A. C. Brașov.

Sosiți în Brașov.

Pe điaua de 22 August 1902.

H. Europa: Iancovici, avocat, Popovici, avocat, Gheorghiu, student, Ianculescu, privatier. Bucuresci; Gheorghiadis, comerciant, Br6ila; Wollmann, funcționar la tribunalul c. r., Fuchs, voiajor, Viena; Gruner, K6nig, privatier, R6chlitz; P6llos, Szentiv6ny, funcționar la c. f. Pesta; Schulhof, comerciant, Cern6uți.

H. Bucuresci: D-na M6sz6ros, Dr. Wolff, concip. ministerial; Nagy, consilier de compturi, Clușiu; Rainer, voiajor, Viena; Varlaeșcu, farmacist, Galați; Marcu, privatier, Georgescu, Zwenker, comerciant, Br6ila; Made, comerciant, Bușteni; Rumeșcianu, funcționar, Bușteni; D-na Weinberg, D-na Buțy, Coppon, D-na Woczett, Vioreanu, proprietar, Bucuresci.

H. Grand: D-na P6lffy, Csernovics, Segedin; d-na B6rbat, Br6ila; Dr. Thiess, medic. Bucuresci.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Se caut6 un birtaș,

care p6te s6 depue cauciune, s6 fie specialist harnic, a c6rui soție s6 p6t6 conduce o buc6t6rie bun6, pentru Otelul comunal din Z6rnești cu începere din 1 Octombrie st. n. 1902.

Informațiuni se pot lua dela d-l Franz Tichy, Ber6ria din Feldi6r6.

Dr. WALTHER KRAUSS

medic primar al spitalului civil,

operator,

medic pentru

b6le de femei și copii.

CONSULTAȚII:

dela 2—4 6re p. m. cu excepție de Duminec6 și serb6tori.

Șirul spitalului nr. 12.

De închiriat

S6 afl6 în Strada Cacova de sus nr. 10, un cvartir const6tor din 7 înc6peri (5 od6i de locuit și 2 cuhne, una de iarn6 și alta de var6) 4 pivnițe, 1 grajd mare, șop pentru tr6sur6, curte spațioș6 și gr6din6 de legume s6u flori și de p6me.

Doritorii s6 se adreseze în Piața Prundului nr. 18. 623.3—3

Se primesc în întreținere conșciențioș6 b6ieți și fete

în apropierea de școléle rom6ne și germane. În cas6 se afl6 și un piano.

Adresa la administrația „Gazetei Transilvaniei”. 630.3—3

xxxxx

Dinți

artificiali

simpli,

precum și f6rte fin lucrați, se pot procura dela

Dr. H. GUST,

atelier dentistic

Piața mare, Tergul p6melor 19.

6—6(614)

Aducem la cunoscința on. public, care consum6 gaz, c6 am predat v6nd6rea

Corpurilor incandescente

Meje (Netze)

recunoscute ca cele mai bune, și care sunt superioare ori carei concurente în privința forței de lumin6 și a durabilit6tei Fabricarea lor în Ungaria este permis6 cu patenta nr. 19,314, numai Domnilor

THEIL & ALBERTFY, Strada Spitalului nr. 62.

V6nd6rea este fix66 cu 40 cr. 80 bani bucata.

— Durable, — societate ung. de Budapesta.
lumin6 incandescent6

DEPOSIT de articole igienice.

DEPOSIT de m6n6ni de gumi din Paris.

J. REIF Specialist, VIENNA

I., Brandenburgerstr. 3.

Prețuri curente în coverte închise franco și gratis

Trimiteți în prov6nie cu Ramburs6

Discepe: A. E. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

O gr6din6 mare de p6me bine arangiat6, de o m6rime de 3½ jugere, în Scheiđ dup6 Iniște nr. 27, este de v6nd6re din m6n6 liber6.

Informații se pot lua tot acolo la proprietar, s6u în Strada Prundului nr. 9. 8—8

Pentru

Vilegiatur6 în Brașov

O cas6 cu etaj

f6rte potrivit6 și pentru cei ce fac vilegiatur6 în Brașov, într'o strad6 principal6 din suburbiul rom6n, care const6 din dou6 locuințe frumoșe, parte parchetate, fie care cu 5 od6i, 2 buc6t6rii, 2 c6m6ri, od6e de baie, pivniț6 mare, șopron, sp6l6torie, gr6din6 și o curte spațioș6, apr6pe de piaț6, f6rte cautat6, pentru locuințe de var6, este de v6nd6re,

din cauza mut6rii, cu preț moderat și din m6n6 liber6.

Informații Strada Caterinei Nr 17 în etaj.

Kwizda

Korneuburg.

PRAV NUTRITOR de vite.

Mijloc dietetic, pentru cai, vite cornute și oi.

De 50 ani se întrebuintez6 în cele mai multe grajduri, contra lipsei de m6nc6re, mistuirii releși spre îmbun6t6țirea laptelui și înmulțirea laptelui de vac6.

Prețul unei cutii c. 1.40 b. ½ cutie —70 bani.

— Veritabil numai cu marca de sus. —

Se cap6t6 în t6te farmaciile și drog. din Austr.-Ung.

Deposit principal la

FRANZ JOH. KWIZDA

k u k oester. k. rum6n. u. fürstl. bulg. Hoflieferant

Kreis-Apotheker KORNEUBURG bei Wien.

Ciocolad6 de Tannin

a lui Sztraka,

are cel mai bun efect în contra diarei, at6t la copii c6t și la adulți. O buc6t6 cost6 40 fl.

Se afl6 de v6nd6re în t6te farmaciile.

De vândare.

O grădină mare aflătoare în Schieiu (Mucurlic, Pajiște), în mărime de 12 jugere, cu pomi roditori, bine arangiată, se vinde din mână liberă.

Doritorii a-se informa la proprietara pe Valea Cöstei Nr. 25.

630.2—3

In atențiunea On. părinți!

La subscrierul se primesc băieți de școlă în cuartir lunar seu anual cu totă întreținerea seu fără, dela 12—16 ani, într'un loc liniștit, cu curte mare și grădină, în Strada Sf. Nicolae Nr. 6/B. (Dosul bisericeii).

George Moldovan.

In atențiunea proprietarilor de pământ!

„Eliberarea pământului de greunamânt.“

„Intreprindere de Credit-Hipotecar“

este titlul unui institut ce s'a înființat cu scopul de a da ocaziune proprietarilor de pământuri se pötă ajunge la împrumuturi ieftine și pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Acest institut dă împrumuturi pe pământuri ori și unde.

Interesele cu amortisarea capitalului cu tot fac mai puțin ca la băncile mici, numai interesele simple.

Favorul cel mai deosebit și de neprețuit este, că cu încetarea din viață a debitorului, suma împrumutată se șterge de pe pământul hipotecat, er' ratele plătite în amortisarea capitalului se restituiesc numai decât în bani gata.

Cu modalitatea împrumuturilor acestora, proprietarul unui pământ ajunge la bani ieftini și este sigur că ori și când ar înceta din viață, pământul rămâne liber de greunamânt, iar eređi mai capătă și bani gata.

Recomandăm tuturor acelor proprietari de pământuri, cari au lipsă de bani să se folosescă de favorul acesta.

Pe pământuri cari sunt hipotecate la alte institute încă se dau împrumuturi plătindu-se din suma împrumutată datorita veche la respectivul institut.

La cereri de împrumuturi se recere copia cărților funduare și fôia catastrală.

Prospecte detaliate cu informațiunile necesare se trimit la cerere, pe lângă trimiterea de mărci postale în valoare de una corônă pentru porto postal.

Cererile sunt a-se adresa la:

Representanța

„Intreprinderii de Credit Hipotecar, Eliberarea pământului de greunamânt.“

în Sibiu (N. Szeben) strada Bruckenthal 36.

8—10. (612)

ANUNȚ.

Am onôrea a aduce la cunoștința P. T. public, că în Scheiu, Piața Prundului nr. 14, în casele mele proprii, am deschis un

RESTAURANT,

care pe lângă o grădină încântătoare are și o poziție admirabilă.

Aci se pot căpăta mâncări și beuturi, cu prețuri moderate, și pe lângă un serviciu prompt, așa d. e. ca:

- 1) Vinuri din Ardeal și Érmelék.
- 2) Bere cu pâharul de Steinbruch, precum și
- 3) Beuturi spirituöse.

Afară dr acesteia pentru distracție mai este la dispoziție P. T. public un Biliard bun și o Cugărie (popice).

Rugându-mă de sprijinul P. T. public, rămân

cu deosebită stință:

Francisc Finta.

2—* (618)

Cel mai mare efect antiseptic.

PAO
apă de spălat gura
în formă de prav.

Deposit en gros pentru Brașov

la JOHANN ORENDI.

Se capătă în farmacii, Droguerii, Partumerii etc.

Cu gust, practic și ieftin.

— ANUNȚ. —

Cu diua de ađi punem în circulație cea mai renumită și plăcută apă minerală

„REPATI“

provenită din izvorul „Bathori“ din Kászon-Imper, în stare cât se pöte mai prospătă.

Profesorul de universitate Dr. Bela Lengyel se exprimă astfel:

„Izvorul din Kászon-Imper „Repati“ dă o apă alcalin acidă de tot escelentă, care prin compozițiunea ei chimică fericită, precum și în urma conținutului estraordinar de acid-carbonic, formeză o specialitate de apă minerală din cele mai escelente și merită decđ de a fi de aproape apreciată.“

Profesorul Dr. Sigismund Purjesz dice:

„Confirm, cum că apa minerală „Repati“ s'a întrebuintat de mine cu bun succes la vindecarea de afecțiuni cataractice ale membranelor mucöse.

Profesorul Dr. Wilhelm Hankó se exprimă astfel:

„Apa minerală „Repati“ este nu numai o apă escelentă de beut, ci este tot-odată o apă vindecătoare, de efect neprețuit, și pöte concura în ori-ce privință cu apa scumpă importată din Boemia, numită apă de Krondorf.“

Depositul principal se află

in Têrgul boilor nr. 4.

Administrația izvorului e în Kászon-Imper.

17—25. (593)

Folosirea
cafelei de orz a lui
Kathreiner-Kneipp
se învederează zilnic ca o
binefacere
și necesitate.

Nici o mamă iubitoare de familie se nu întârzie a introduce cafeaua aceasta gustoasă și igienică.

Nu există surogat mai curat și înlocuire mai bună pentru cafeaua de bob, ca cafeaua lui Kneipp.

Cafeaua de orz a lui Kathreiner-Kneipp e veritabilă numai în pachete originale cu marca de aparare „Pfarrer Kneipp“. Cafeaua aceea, care nu este provezută cu marca aceasta se vinde cu cumpăna nu este veritabilă Kathreiner.